

Årsrapport 2014

Gjør ideer til verdier

Viktige hendelser i 2014

- Rekord i antall varemerkesøknader fra norske søkere
- Lengre «levetid» for norske patenter, i snitt to år lengre enn for fem år siden
- 20 % økning i bruk av Patentstyrets søketjeneste
- Patentstyret holdt 88 eksterne foredrag, en økning på 132 %
- Samarbeid med Innovasjon Norge om utvikling av ny veiledningstjeneste
- Nettstedet velgekte.no mot piratkopiering og varemerkeforfalskning under utvikling
- God synlighet i media: 459 saker
- Klart språk tas på alvor: språkveileder og velkomstbrev til kunder ferdigstilt
- Norge med i Designview, database administrert av EUs designmyndighet
- Undersøkelser viser at 9 av 10 kunder er fornøyde eller svært fornøyde med Patentstyret

Varemerke

Søknader:	15 476
Registrert:	14 516
Fornyelser:	8 717
I kraft:	208 000

Patent

Søknader:	1 570
Meddelt:	1 415
Validerte europeiske patenter:	2 556
I kraft:	21 218

Design

Søknader:	1 218
Registrert:	1 220
Fornyelser:	628
I kraft:	8 402

Innholdsfortegnelse

1. Leders beretning	4
2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall	6
3. Årets aktiviteter og resultater	10
<i>Hovedmål 1 – Behandle søknader om industrielle rettigheter med riktig kvalitet og behandlingstid</i>	11
<i>Hovedmål 2 – Bidra til å øke kunnskapen om industrielle rettigheter i Norge</i>	22
<i>Andre områder</i>	27
<i>Ressursbruk i 2014</i>	30
4. Styring og kontroll	32
5. Vurdering av framtidsutsikter	35
6. Årsregnskap	37
<i>Vedlegg 1 Rapportering iht. aktivitets- og redegjørelsesplikt</i>	47

Hva er immaterielle rettigheter?

Immaterielle rettigheter (IPR) er en samlebetegnelse for blant annet patent-, varemerke- og designretten, planteforedlerretten, retten til foretaksnavn, opphavsretten og retten til kretsmønstre for integrerte kretser. Immaterielle rettigheter gir innehaveren enerett til utnyttelse.

Industrielle rettigheter omfatter kun patent-, varemerke- og designbeskyttelse.

WIPO

World Intellectual Property Organization - WIPO er en av FNs spesialorganisasjoner, og har som hovedoppgave å fremme utviklingen av immaterielle rettigheter globalt. WIPO har 188 medlemsland og har sitt hovedsete i Genève.

1. Leders beretning

2014 har vært et godt år for Patentstyret der vi i all hovedsak oppnådde de målene som NFD og vi selv hadde satt for virksomheten. Inntektene ble høyere enn budsjettet, søknadsinngangen har vært jevn og produksjonen god samtidig som vi har økt omfanget av våre informasjons- og veiledningsaktiviteter. Vi møter 2015 med en stabil, kompetent og motivert stab og gode kunderelasjoner, men med en usikkerhet knyttet til Patentstyrets økonomi. Kostnadsbudsjettet er anstrengt hovedsakelig på grunn av økt utfordring med å håndtere pensjonskostnadene våre.

Hovedmålene i Patentstyrets tildelingsbrev for 2014 var de samme som for de tidligere årene, nemlig å

- behandle søknader om industrielle rettigheter med riktig kvalitet og behandlingstid
- bidra til å øke kunnskapen om industrielle rettigheter i Norge

Patentstyrets arbeid har i 2014 også vært styrt av de tre prioriteringene i Patentstyrets strategi; *kundeorientering, effektivitet og kompetanse.*

Patentstyrets søknadsbehandling var i 2014 i henhold til avtalte mål om behandlingstid og kvalitet. Behandlingstiden innen varemerke og designområdet er redusert i løpet av året og Patentstyret tilbyr også forsert behandling av varemerkesøknader for dem som ønsker det. Behandlingstiden for dette området er derfor tilfredsstillende, mens behandlingstiden for noen deler av patentområdet fortsatt er for lang. Kundeundersøkelser viser at søkerne er tilfreds med kvaliteten på søknadsbehandlingen. Målet om høy kundetilfredshet på søknadsbehandling er dermed oppnådd. Dette ble også bekreftet gjennom en rekke møter Patentstyrets ledelse hadde med sine viktigste kunder i løpet av året.

Det er viktig for norske søkere og derfor et mål for Patentstyret at søknadsbehandling og informasjonssystemer er harmonisert med andre

europiske land. Vi har i 2014 arrangert ulike opplæringsprogram sammen med det Europeiske Patentverket (EPO) og også etablert en bilateral samarbeidsavtale med EPO. Patentstyret har også knyttet seg til Designview, designdatabasen til EUs design- og varemerkeorganisasjon, OHIM.

Som et harmoniseringstiltak vedtok Stortinget i 2014 en lovendring som gjør at Norge kan slutte seg til Londonoverenskomsten. Dette reduserer behovet for å oversette europeiske patenter til norsk. Stortinget bestemte samtidig at norske patentsøknader kan leveres på engelsk. Patentstyret la derfor ned et betydelig arbeid i løpet av året for å forberede endringene som trådte i kraft 1. januar 2015.

Norge er en partner i Nordisk Patentinstitutt – NPI (www.npi.int) sammen med Danmark og Island. I NPI gjør Patentstyret et viktig arbeid for norsk næringsliv som søker internasjonal patentering via PCT-systemet. I NPI utfører Patentstyret også forundersøkelser for utenlands næringsliv. Arbeidet for NPI gir Patentstyret både oppdrag og viktig kompetanse. I 2014 har vi økt aktiviteten for NPI samtidig som de administrative kostnadene til dette arbeidet er redusert.

For å nå målet om økt kunnskap om immaterielle rettigheter i Norge økte vi pådriveraktivitetene betydelig. Vi har hatt en kraftig økning i antall eksterne foredrag og kundeteamet vårt har vært tilstede på mange ulike arrangement som konferanser, seminarer og messer. Vår viktigste informasjonskanal er fortsatt våre nettsider og digitale tjenester, som til sammen hadde mer enn 260 tusen besøkende.

Kundeundersøkelsene våre viser høy tilfredshet med Patentstyrets informasjons- og veiledningsarbeid, og økningen i antall søknader fra norske søkere i 2014 kan tyde på at informasjonsarbeidet har lyktes.

Et viktig område for Patentstyret i 2014 har vært å følge opp Stortingsmeldingen om immaterielle verdier og rettigheter som ble lagt frem i 2013. Som svar på bestillinger fra NFD har Patentstyret forberedt en nettsted mot piratkopiering og varemerkeforfalskning og et myndighetsnettverk av sentrale offentlige aktører. Tiltakene blir lansert 1. kvartal 2015. Sammen med Innovasjon Norge har vi også utviklet en veiledningstjeneste for SMB-er, en tjeneste som også blir lansert i 1. kvartal 2015.

Det er et mål for Patentstyret å ha en effektiv drift. For å redusere ressursbruk både internt og for kundene våre ønsker vi derfor å tilby en elektronisk betalingsløsning. I 2014 har vi forberedt en slik e-betalingsløsning for årsavgifter for patent og for fornyelser av varemerker og design, en løsning som skal ferdigstilles og lanseres i løpet av 2015. Ved å ta ut effektiviseringsgevinster fra økt bruk av elektronisk kommunikasjon med søkere har vi i tillegg klart å øke tid brukt til søknadsbehandling.

Den samlede ressursbruken i Patentstyret har vært noe høyere enn budsjettet ved årets begynnelse, og det er merinntekter som har muliggjort et noe større aktivitetsnivå. Antall årsverk har vært som planlagt.

For å få mer ut av ressursene i Patentstyret fremover har vi i 2014 gjennomført første del av en lederutdanning for alle ledere. Tema er styrkebasert ledelse og målet er å øke virksomhetens gjennomføringsevne. Vi har også arbeidet målbevisst for å redusere sykefraværet som i løpet av 2014 er redusert

fra 6,8 til 5,9 %.

I 2014 har jeg i samråd med NFD etablert Patentstyrets Råd. Rådet består av 7 personer med kompetanse og interesse for immaterielle rettigheter. Disse skal fra og med 2015 gi råd til Patentstyrets ledelse om videreutvikling både av Patentstyret og av immaterialrettsfeltet i Norge.

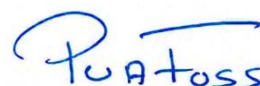
Totalt sett vurderer jeg at vi i 2014 har oppnådd hovedmålene satt for virksomheten, at vi har fulgt opp flere konkrete bestillinger fra NFD på en god måte og at ressursbruken i Patentstyret har vært tilfredsstillende i lys av de resultatene vi har oppnådd i løpet av året.

Selv om måloppnåelsen er god, er det fortsatt flere områder som kan forbedres. Prosessene for behandling av søknader er komplekse, hovedsakelig grunnet lov og forskrifter, men også på grunn av måten vi har organisert arbeidet i Patentstyret. I 2015 vil vi derfor arbeide for å forenkle prosesser og rutiner. Behandlingstiden for enkelte kategorier av patentsøknader er også fortsatt svært lang og vi vil søke måter å redusere behandlingstiden for disse.

Vi opplever at interessen for immaterielle rettigheter og verdier og for Patentstyret er økende, både i media, i næringslivet og hos våre samarbeidspartnere i virkemiddelapparatet. Jeg er overbevist om at vi kan gjennomføre Patentstyrets strategi i årene som kommer og derved oppfylle vårt samfunnsoppdrag.

Oslo, 3. mars 2015

Per A. Foss, direktør

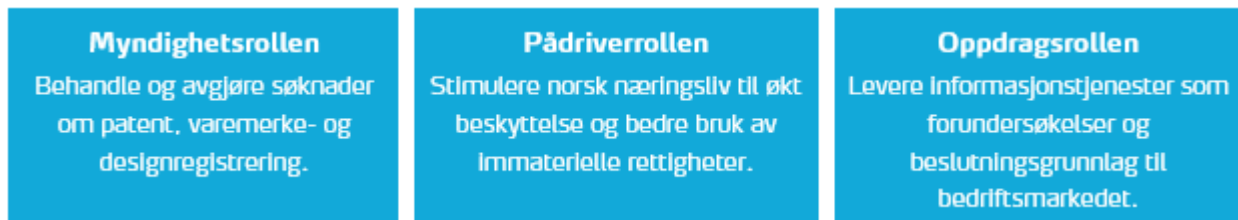

2. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Patentstyret er en virksomhet under Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Som forvaltningsorgan behandler vi søknader og gir rettigheter til patent, varemerke og design i Norge, både for norsk og utenlandsk næringsliv. Vi arrangerer kurs og holder foredrag om betydningen av immaterielle verdier og rettigheter, og hvordan disse kan utnyttes til å skape verdi. I tillegg utfører vi kommersielle oppdrag, for eksempel ulike typer forundersøkelser for å skaffe oversikt over teknologiområder og gi forhåndsvurderinger av nye oppfinnelser, varemerker og design.

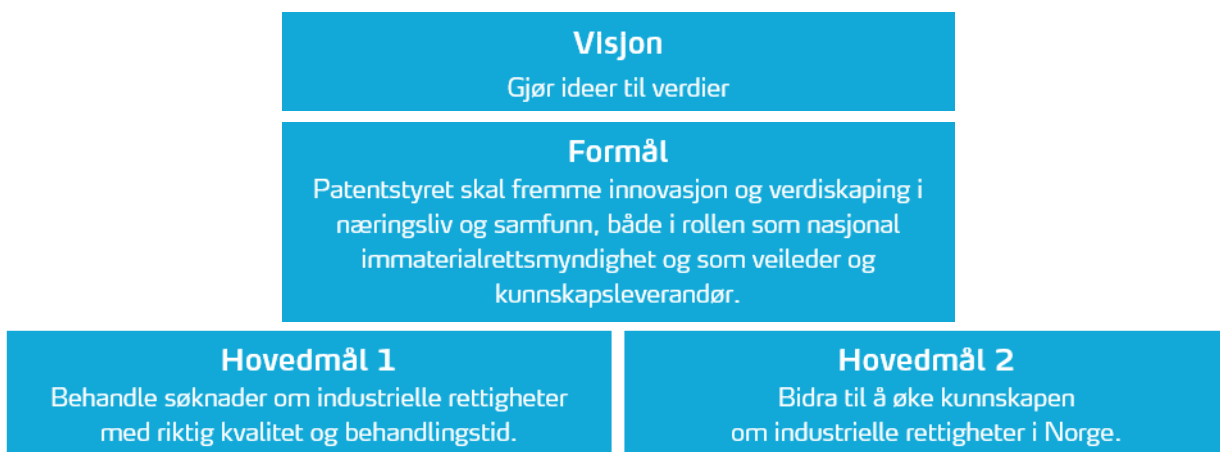
Vi har tre ulike roller:

Figur 1: Patentstyrets roller

Patentstyret er Norges viktigste kompetansesenter på immaterielle rettigheter. Immaterielle verdier og rettigheter blir stadig viktigere for innovasjon og verdiskaping. Internasjonalisering innen forskning, næringsliv og teknologi gjør at slike rettigheter aldri har vært under større press enn i dag. Patentstyret bidrar gjennom sine tre roller til at immaterielle verdier kan utnyttes, slik at næringslivet kan sikre sine investeringer, konkurransevne og skape økonomisk vekst i det norske samfunnet. Dette gjenspeiles i Patentstyrets visjon.

Figur 2: Patentstyrets visjon, formål og hovedmål

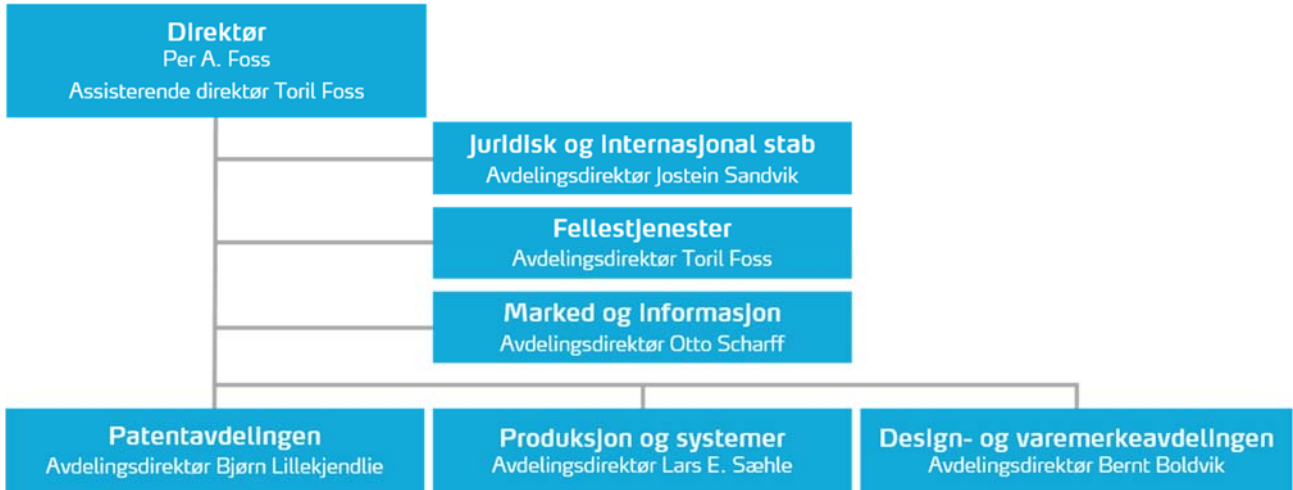

Som en virkemiddelaktør i innovasjonsprosesser, samarbeider Patentstyret med Innovasjon Norge, Norges forskningsråd, Norsk design- og arkitektursenter og SIVA. Patentstyret er partner i Nordisk Patentinstitutt (NPI), og oppgavene vi utfører for NPI bidrar til å vedlikeholde og videreutvikle nødvendig kompetanse og tjenestekvalitet innen patentområdet til beste for norsk næringsliv.

Figur 3: Viktige sammenhenger i Patentstyrets verdikjede

Ressurser	<ul style="list-style-type: none"> - 255 årsverk - 247,7 millioner kroner i samlet utgiftsbevilgning 		
Aktiviteter	<ul style="list-style-type: none"> - Behandle søknader om patent-, varemerke- og designrettigheter i Norge - Føre registre over søknader og patent-, varemerke- og designrettigheter - Vurdere nyhet, mulighet for 	<ul style="list-style-type: none"> - registrering og bruk av ny teknologi, varemerke og design - Informere og veilede om industrielle rettigheter - Behandle klager på foretaksnavn for Foretaksregisteret 	<ul style="list-style-type: none"> - Registrere ansvarsmerker - Representere Norge i internasjonale fora på immaterialrettsområdet
Produkter/ tjenester	<ul style="list-style-type: none"> - Patenter - Varemerkeregistreringer - Designregistreringer - Granskingsrapporter internasjonale patentsøknader gjennom NPI - Søkertjeneste i registrene på patentstyret.no 	<ul style="list-style-type: none"> - Varslingstjeneste om søknader og rettigheter i registrene - Forundersøkelser - Forundersøkelser gjennom NPI - Informasjon via patentstyret.no - Kurs og seminarer - Kundesenter (besøk) 	<ul style="list-style-type: none"> - Infosenter (telefon) - Bistandskurs for WIPO - Foretaksnavn som er behandlet i samsvar med kjennetegnslige regler - Register som identifiserer produsenter i gull- og sølvmedbransjen
Brukereffekter	<ul style="list-style-type: none"> - Sikre immaterielle verdier og dokumentere egne rettigheter - Unngå å krenke andres rettigheter - Utnytte kjent teknologi til videre innovasjon - Bedre evne til å sikre og utnytte 	<ul style="list-style-type: none"> - egen kompetanse kommersielt - Økt kunnskap om strategisk bruk av immaterielle rettigheter i innovasjonsprosesser - Bedre industrielle rettigheter - Økt kunnskap i utviklingsland om industrielle rettigheter 	<ul style="list-style-type: none"> - Tillit til at varer av edle metall har finheten som er stemplet på varen - Norske interesser innen immaterialrett ivaretas internasjonalt
Samfunns- effekter	<ul style="list-style-type: none"> - Større bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsomhet fra immaterielle verdier 		

Figur 4: Patentstyrets organisasjon

Patentstyret er lokalisert som en sentral enhet på Sandaker i Oslo. Per A. Foss er direktør og utgjør sammen med 6 avdelingsdirektører ledergruppen i Patentstyret. Vi har 266 ansatte fordelt på 255 årsverk innenfor fagområder som juss, teknologi, økonomi/administrasjon, informasjon og markedsføring.

Ledergruppen i Patentstyret

Sandakerveien 64, Oslo

Volumtall

Etter at Norge ble med i Den europeiske patentorganisasjonen i 2008, har det årlig blitt innlevert mellom 1 500 og 2 000 patentsøknader til Patentstyret. Antall europeiske patenter som gjøres gjeldende i Norge har økt jevnt i samme periode. Antall designsøknader har de siste årene ligget rundt 1 200. Det er på varemerkeområdet vi har flest søknader – rundt 15 000 årlig. Tabellen under viser søknadsinngangen de siste årene, og også hvordan antall europeiske patenter som gjøres gjeldende i Norge har utviklet seg. Utfyllende omtale gis i del 3.

Tabell 1: Utvalgte volumtall

Utvalgte volumtall i perioden 2010 - 2014	2010	2011	2012	2013	2014
Varemerkesøknader	13 694	15 149	14 299	15 703	15 476
Designsøknader	794	1 038	1 146	1 293	1 218
Patentsøknader	1 808	1 774	1 565	1 749	1 570
Validerte europeiske patenter i Norge	117	758	1 432	2 093	2 556

Tabell 2: Utvalgte nøkkeltall fra årsregnskapet

Nøkkeltall fra årsregnskapet 2012-2014	2012	2013	2014
Antall årsverk	254	256	255
Samlet tildeling, kap. 901, post 01	231 609	240 618	247 700
Utnyttelsesgrad, kap. 901, post 01	98,8 %	100 %	100 %
Driftsutgifter	235 664	249 092	259 617
Lønnsandel (inkl. pensjonsutgifter) av driftsutgifter	71,4 %	74,6 %	75,6 %
Lønnsutgifter (inkl. pensjonsutgifter) per årsverk	686 906	728 788	771 500

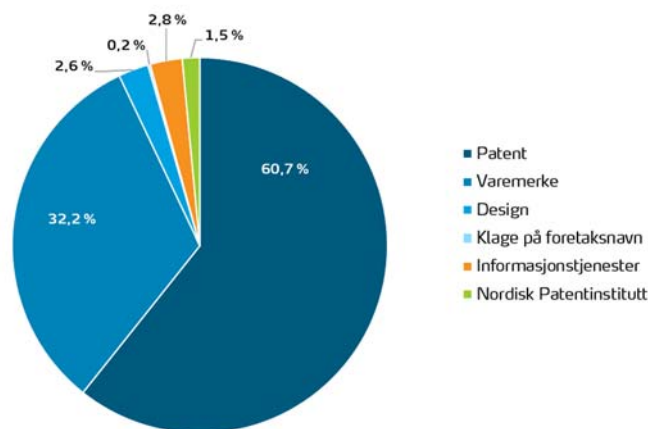
Tall i 1000 kr

3. Årets aktiviteter og resultater

Samlet vurdering av resultater, måloppnåelse og ressursbruk

Samlet sett er Patentstyret fornøyd med resultater, måloppnåelse og ressursbruk i 2014.

Figur 5: Inntekter fordelt på Patentstyrets virksomhetsområder

Inntektene på i overkant av 215 millioner kroner var 5,8 % høyere enn inntektsbevilgningen. Ca. 95 % av inntektene kommer fra arbeidet på patent-, varemerke- og designområdet – som søknadsgebyrer og avgifter for å opprettholde rettighetene. Avgifter og gebyrer ble justert 1. april 2014 og økte i snitt 10 %.

Inntekter fra informasjonstjenester er hovedsakelig forundersøkelser for norsk og utenlandsk næringsliv. Det er også knyttet inntekter til arbeidet gjennom Nordisk Patentinstitutt, se egen rapportering.

Patentstyret utfører en rekke aktiviteter det ikke er knyttet inntekter til, som informasjon, veiledning, utvikling av kunderettede elektroniske tjenester, regelverksarbeid innen industrielle rettigheter, deltakelse i internasjonale fora for utvikling av immaterialrettsystemet, bistand til flere departementer og sekretariat for Meklingsnemnda for arbeidstakeroppfinnelser.

Ressursbruken var noe høyere enn budsjettert ved årets begynnelse, og det er merinntekter og refusjoner som gjorde det mulig å ha et noe større aktivitetsnivå knyttet til søknadsbehandlingen, økt pådriveraktivitet og utvikling av kunderettede elektroniske tjenester.

Vi viser til den økonomiske rapporteringen i del 6.

NFD og Patentstyret etablerte i 2014 et nytt mål- og resultatstyringsystem for Patentstyret som er bedre egnet til å måle effekten av Patentstyrets arbeid. Det nye systemet tas i bruk fra 2015. Den videre rapporteringen følger målstrukturen i tildelingsbrevet for 2014.

Hovedmål 1 – Behandle søknader om industrielle rettigheter med riktig kvalitet og behandlingstid

Varemerke

En varemerkeregistrering i Norge kan oppnås på to måter:

- Gjennom søknad om registrering direkte til Patentstyret. Flertallet av norske søkere leverer varemerkesøknadene på denne måten.
- Privatpersoner eller foretak med tilknytning til en av medlemstatene i Madridprotokollen kan, med utgangspunkt i en nasjonal varemerkesøknad eller -registrering, søke om registrering i de andre medlemslandene. Over halvparten av varemerkesøknadene til Patentstyret er slike utpekninger via Madridprotokollen.

Madridprotokollen

Madridprotokollen er en internasjonal avtale administrert av WIPO som gjør det enklere og billigere å søke internasjonal varemerkeregistrering i flere land samtidig.

De samlede varemerkerettighetene i Norge utgjør en kombinasjon av disse.

Tabell 3: Utvikling på varemerkeområdet

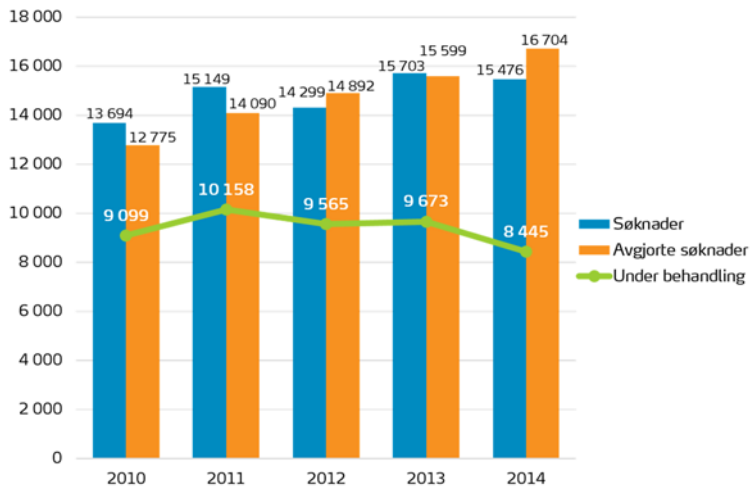
Varemerke	2010	2011	2012	2013	2014
Varemerkesøknader totalt	13 694	15 149	14 299	15 703	15 476
Direkte til Patentstyret fra norske søkere	3 563	3 382	3 425	3 591	4 026
Direkte til Patentstyret fra utenlandske søkere	2721	3052	2 872	2 957	2 990
Internasjonale utpekninger i Norge via Madridprotokollen	7 410	8 715	8 002	9 155	8 460
Avgjorte varemerkesøknader	12 775	14 090	14 892	15 599	16 704
Registrerte varemerker	10 855	12 118	12 804	13 207	14 516
Avslått	98	135	77	181	174
Endelig henlagt/trukket	1 822	1 837	2 011	2 211	2 014
Antall fornyede varemerker	8 307	8 849	8 488	9 267	8 717

Det totale antallet varemerkesøknader har vært relativt stabilt over flere år. I 2014 ble det imidlertid innlevert over 4 000 varemerkesøknader fra norske søkere – det høyeste antallet fra denne gruppen noensinne og en økning på 12 % fra 2013. Denne økningen mener vi delvis kan tilskrives økt oppmerksomhet om varemerkerettigheter i media og Patentstyrets informasjonsaktiviteter rettet mot utvalgte bransjer.

Antall varemerkesøknader innlevert direkte til Patentstyret fra utenlandske søkere var på nivå med fjoråret, mens antall internasjonale varemerkeregistreringer i Norge via Madridprotokollen var noe lavere enn i 2013. Dette tror vi gjenspeiler den økonomiske situasjonen globalt.

Vi forventer samme nivå i 2015 – om lag 15 500 varemerkesøknader. Over 85 % av varemerkesøknadene blir normalt godkjent, og det ble registret 14 516 varemerker i 2014, 1 309 flere registreringer enn i 2013. I perioden 2011-2014 har Patentstyret ferdigbehandlet stadig flere varemerkesøknader med uendret bruk av ressurser.

Figur 6: Varemerke – søknader, avgjorte og under behandling

Søknadsinngangen og produksjonen i 2014 førte til at antall varemerkesøknader under behandling ble redusert med over 12 %, til ca. 8 500 søknader ved utløpet av året. Figur 6 viser utvikling over tid.

Ved årets slutt var det ca. 208 000 registrerte varemerker i kraft i Norge.

En varemerkeregistrering gjelder for 10 år og kan fornyes for 10 år av gangen. Det ble fornyet 8 717 varemerkeregistreringer i 2014.

Design

En designregistrering i Norge kan oppnås på to måter:

- Gjennom søknad om registrering av design direkte til Patentstyret. De fleste norske søkere leverer designsøknadene på denne måten.
- Privatpersoner og foretak med tilknytning til en av medlemsstatene i Haag-systemet kan søke om designregistrering i de andre medlemslandene. Over halvparten av designsøknadene til Patentstyret er slike utpekninger via Haag-systemet.

De samlede designrettighetene i Norge utgjør en kombinasjon av disse.

Haag-systemet

Haag-overenskomsten er en internasjonal ordning administrert av WIPO som gjør at man med én søknad kan få vern for sin design i de landene som er medlem av ordningen.

Tabell 4: Utvikling på designområdet

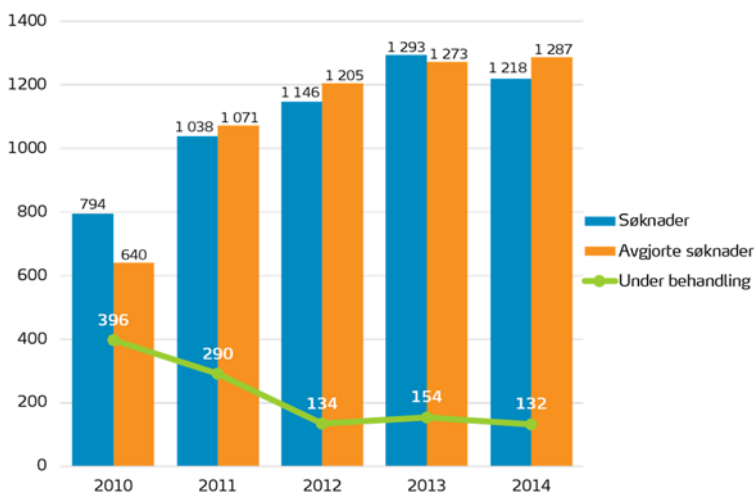
Design	2010	2011	2012	2013	2014
Designsøknader totalt	794	1 038	1 146	1 293	1 218
Direkte til Patentstyret fra norske søkere	279	262	303	276	301
Direkte til Patentstyret fra utenlandske søkere	350	257	233	186	217
Internasjonale utpekninger i Norge via Haag-overenskomsten	165	519	610	831	700
Avgjorte designsøknader	640	1 071	1 205	1 273	1 287
Registrerte designsøknader	588	1 009	1 154	1 199	1 220
Avslått	0	0	0	0	0
Endelig henlagt/trukket	52	62	51	74	67
Antall design	2 200	2 950	3 200	4 300	3 900
Antall fornyede designregistreringer	613	658	660	610	628

Totalt antall designsøknader har vært relativt stabilt i flere år. Antall utpekninger via Haag-systemet gikk imidlertid noe ned og var også lavere enn forventet. Dette skyldes sannsynligvis den økonomiske situasjonen globalt, samt at nye lands tiltrødelse til Haag-overenskomsten har gått tregere enn WIPOs prognose for 2014.

Vi forventer noen flere designsøknader i 2015. Det vil imidlertid være avhengig av nye lands tiltrødelse til Haag-overenskomsten.

Til forskjell fra patent- og varemerkesøknader vurderer Patentstyret ikke av eget tiltak om designet er nytt eller om det krenker en annens rett, og de fleste designsøknadene blir følgelig godkjent. Søkeren kan imidlertid be om at Patentstyret foretar en slik vurdering, noe som skjer i mindre enn 5 % av designsøknadene. Søkeren har selv ansvar for at andres rettigheter ikke krenkes.

Figur 7: Design – søknader, avgjorte og under behandling

Søknadsinngangen og produksjonen i 2014 førte til at antall designsøknader under behandling ble redusert med over 14 %. Figur 7 viser at Patentstyret har svært få saker under behandling på designområdet.

Ved årets slutt var det 8 402 registrerte designsaker i kraft i Norge.

En designregistrering gjelder for 5 år og kan deretter fornyes for inntil fire nye 5-årsperioder. En designsøknad og designregistrering kan inneholde flere design.

Patent

Patentbeskyttelse i Norge kan oppnås på to måter:

- Gjennom patentsøknad til Patentstyret, enten direkte eller via den internasjonale PCT-søknadsordningen. Flertallet av norske søkere leverer patentsøknadene sine direkte til Patentstyret, mens utenlandske søkere oftest bruker PCT.
- Gjennom patentsøknad til Det europeiske patentverket (EPO). Det europeiske patentet kan senere gjøres gjeldende i Norge (validere). Det er hovedsakelig utenlandske søkere som benytter denne ordningen.

De samlede patentrettighetene i Norge utgjør en kombinasjon av disse.

Patent Cooperation Treaty (PCT)

PCT er en internasjonal patentsøknadsordning administrert av WIPO. Ordningen forenkler innlevering og granskning hvis du skal søke patent i flere land.

Det europeiske patentverket / European Patent Office (EPO)

Det europeiske patentverket tar imot, behandler og avgjør europeiske patentsøknader på grunnlag av regler gitt i den europeiske patentkonvensjonen (EPC), som Norge er medlem av.

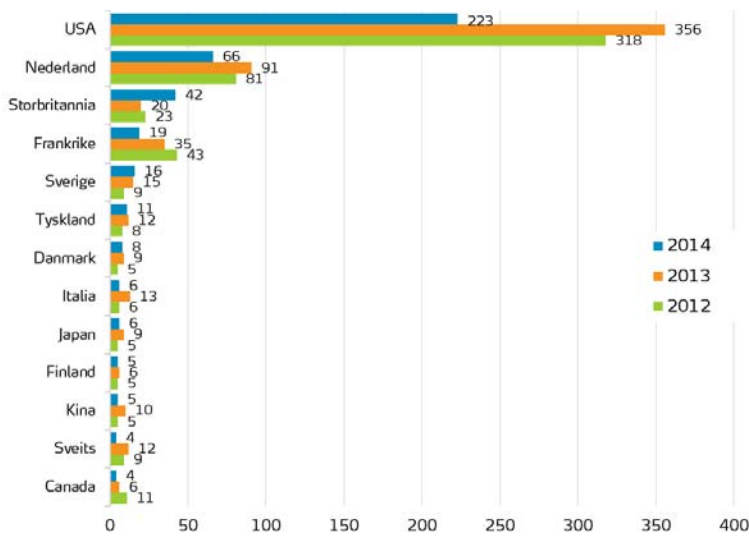
Tabell 5: Utvikling på patentområdet

Patent	2010	2011	2012	2013	2014
Patentsøknader totalt	1 808	1 774	1 565	1 749	1 570
Direkte til Patentstyret fra norske søkere	1 070	1 079	978	1 065	1 057
Direkte til Patentstyret fra utenlandske søkere	162	187	153	146	95
Internasjonale søknader videreført i Norge (via PCT) fra norske søkere	28	33	31	36	55
Internasjonale søknader videreført i Norge (via PCT) fra utenlandske søkere	548	475	403	502	363
Andel patentsøknader fra norske søkere	61 %	63 %	64 %	63 %	71 %
Avgjorte patentsøknader	5 819	4 972	4 125	3 974	3 610
Godkjente	1 631	1 617	1 310	1 421	1 415
Avslåtte	15	16	12	14	21
Henlagte/trukket	4 173	3 339	2 803	2 539	2 156
Validerte europeiske patenter i Norge	117	758	1 432	2 093	2 556

Patentsøknader til Patentstyret

Globalt ser vi en jevn økning i antall patentsøknader, med den største veksten fra Kina, etterfulgt av USA, Japan, og Sør-Korea. Vi ser imidlertid små endringer i antall patentsøknader fra europeiske land. Tilsvarende stabilitet ser vi over tid også i Norge selv om det i 2014 ble det innlevert 10 % færre patentsøknader enn i 2013.

Figur 8: Hvilke land kommer utenlandske patentsøknader fra?

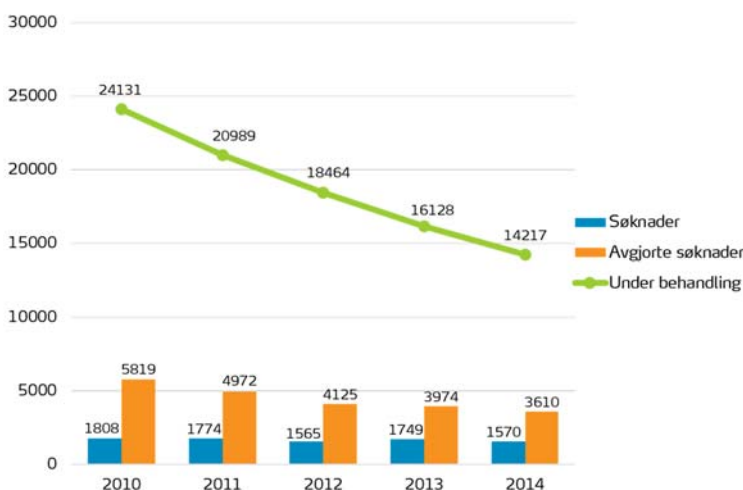
Antall patentsøknader fra norske søkere svarer til 71 % av alle søknadene. Dette er en større andel enn i tidligere år. Av de norske søkerne er om lag 70 % bedrifter med 20 årsverk eller færre.

Andelen patentsøknader fra utenlandske søkere var samlet 29 % siste år, 21 % var søknader direkte til Patentstyret og resten videreførte internasjonale søknader. Antallet var nesten 30 % lavere enn i 2013.

Det kommer flest søknader fra USA, fulgt av Nederland, Storbritannia og Frankrike, og nedgangen skyldes primært færre søknader fra USA.

Vi forventer om lag 1 700 patentsøknader i 2015. Oppbremsingen i olje- og gassbransjen kan imidlertid gi noen færre søknader fra norske bedrifter.

Figur 9: Patent – søknader, avgjorte og under behandling

Om lag 40 % av patentsøknadene blir nå godkjent og fører til patent – en andel som har økt de siste årene. Et lite antall søknader blir avslått, hovedsakelig fordi oppfinnelsen som søkes patentert ikke er ny.

De fleste søknader som ikke fører fram blir henlagt på grunn av manglende svar eller betaling fra søker, eller trukket av patentsøkerne selv. Slike henleggelse kommer ofte som resultat av en negativ uttalelse fra Patentstyret. Antall avslag alene er derfor ikke en indikasjon på andelen saker der vår vurdering er «negativ».

I 2014 godkjente eller avsa vi omtrent samme antall patentsøknader som i 2013. Antall henleggelse og trekninger var imidlertid færre – en utvikling vi har sett over flere år nå. Resultatet er følgelig at totalt antall avgjorte søknader var lavere enn i 2013.

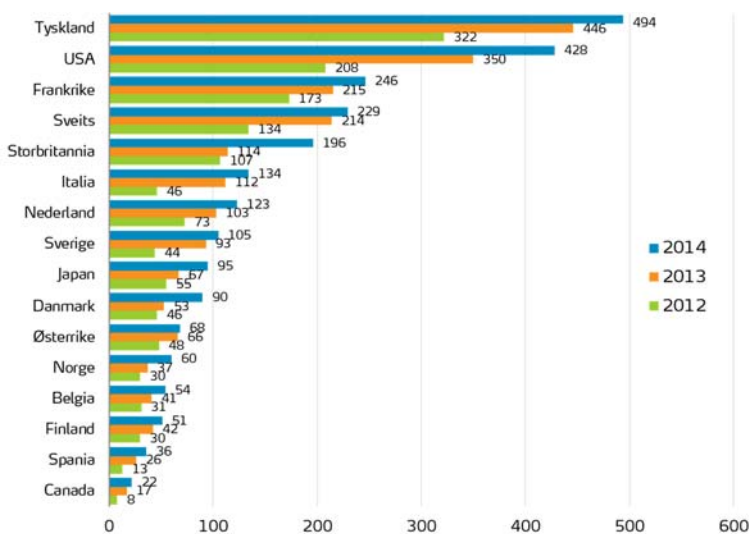
Ved utløpet av 2014 hadde vi 14 217 patentsøknader under behandling – en nedgang på 12 % fra 2013. Antallet er likevel høyere enn forutsatt, og hovedårsaken er at færre søknader trekkes eller henlegges. Vi satte derfor i gang ekstra tiltak i 2014 som videreføres i 2015. Med disse tiltakene vil nedarbeiding av eldre patentsøknader følge avtalt plan med NFD.

Ved årets slutt var det 21 218 patenter i kraft i Norge. Et patent opprettholdes så lenge det betales årlig avgift, maksimalt 20 år fra søknaden ble innlevert. Vi ser en tendens til at patentene opprettholdes lenger enn tidligere. Gjennomsnittlig levetid er 15 år – mot 13 år for fem år siden.

Validerte europeiske patenter i Norge

Det er et økende antall europeiske patenter som gjøres gjeldende (valideres) i Norge, se tabell 5. Økningen i 2014 var imidlertid lavere enn forventet, og hovedårsaken er trolig at EPO godkjente færre patenter enn planlagt i 2014. Valideringen av et europeisk patentet i Norge skjer normalt 3 måneder etter godkjenning i EPO. Figur 10 viser hvilke land som validerer europeiske patenter i Norge, og hvordan dette har utviklet seg de tre siste årene. Land med mer enn 20 nye valideringer siste år er tatt med. Tyskland validerte flest europeiske patenter i Norge, etterfulgt av USA, Frankrike og Sveits.

Figur 10: Hvilke land validerer europeiske patenter i Norge?

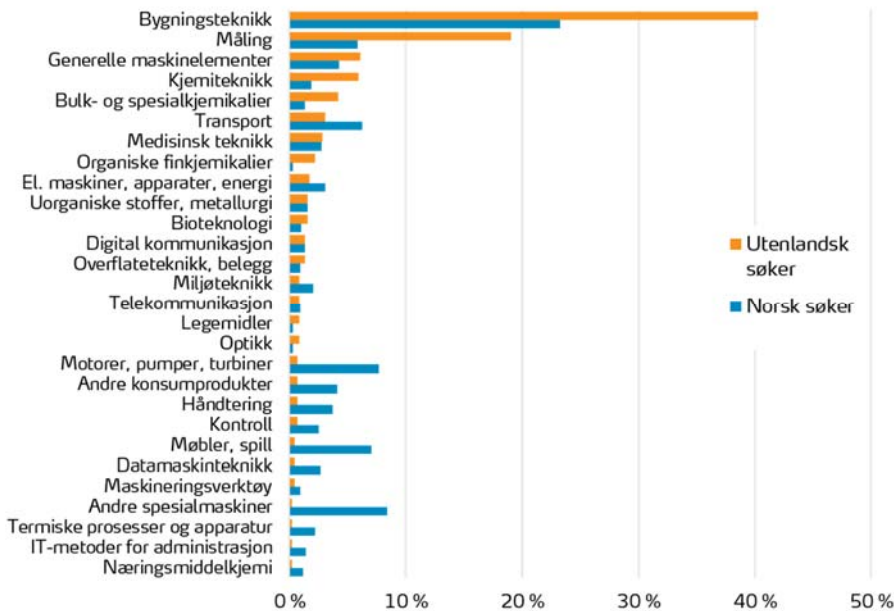

Vi forventer at antall validerte europeiske patenter i Norge vil øke til ca. 3 100 i 2015.

Hvilke fagområder patenteres i Norge

En stor del av patentsøknadene var som tidligere år relatert til oljebransjen. Av figur 11 ser vi at de fleste patentsøknadene i 2014, både fra norske og utenlandske søkere, var innen bygningsteknikk som omfatter oljeboring. På enkelte fagområder ser vi store forskjeller mellom norske og utenlandske søkere.

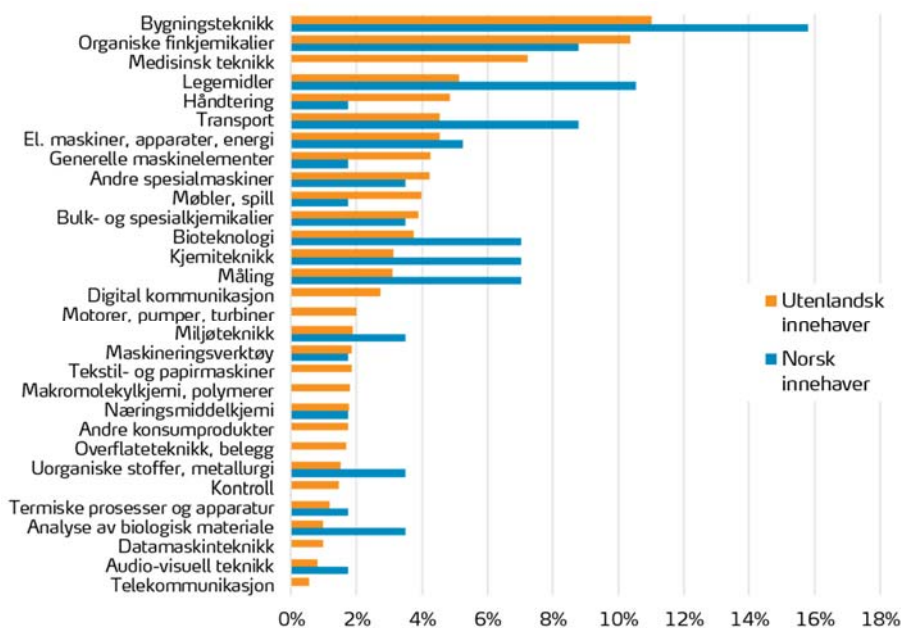
Figur 11: Patentsøknader til Patentstyret fordelt på fagområder

Det er slående forskjeller på fagområder når vi sammenlikner patentsøknader levert direkte til Patentstyret (se figur 11) og europeiske patenter som gjøres gjeldende i Norge (se figur 12).

Det ser ut til at utenlandske virksomheter innen oljeindustrien velger å søke patent gjennom patentsøknad til Patentstyret (enten direkte eller via PCT), mens virksomheter med markedsinteresser i flere land i Europa går via europeisk patentsøknad. Eksempler her er medisinsk teknikk, organiske finkjemikalier og legemidler.

Figur 12: Validerte europeiske patenter i Norge fordelt på fagområder

Delmål 1 – Søknadsbehandlingen skal ha tilfredsstillende kvalitet

Delmålet anses oppnådd.

Patentstyret skal behandle og avgjøre søknader om patent, varemerke og design med tilfredsstillende kvalitet innen rammen av gjeldende lover og forskrifter. Med riktig kvalitet menes at avgjørelsene er korrekt og levert til avtalt tid, slik at vi møter kundenes behov for forutsigbarhet. Avgjørelsene skal være konsistente og så langt som mulig harmonisert med europeisk praksis.

Kundeundersøkelsen for 2014 viste gode resultater i kundenes tilfredshet med søknadsbehandlingen innenfor alle områder, og det er en positiv utvikling i forhold til 2013. Et stort flertall av kundene ga uttrykk for at søknadsbehandlingen er troverdig og at vi tar riktige avgjørelser, se figur 13.

Patentstyret har et system for kvalitetsstyring som bidrar til å sikre kvalitet i søknadsbehandlingen. Systemet er sertifisert etter den internasjonale standarden ISO-9001:2008. Vårt sertifiseringsorgan, Teknologisk Institutt Sertifisering AS, utførte i 2014 en årlig gjennomgang og revisjon av systemet for kvalitetsstyring. Resultatet var godt, og revisoren pekte på at det er en god utvikling i organisasjonen med å se bredere på kvalitetsstyringen ved at vi oppsøker kunder for å avdekke relevante krav og forventninger.

Vi jobbet i 2014 systematisk med tiltak for å redusere risiko for datafeil i databasene våre, blant annet kundedata og status for søknader. Som tidligere år har vi gjennomført regelmessige målinger på alle fagområder. Målingene verifiserer samsvar mellom krav og praksis, noe som gir oss grunnlag til å bedømme kvaliteten og muligheten for forbedringer.

OHIMs Convergence Programme omfatter nå prosjekter på designområdet i tillegg til varemerkeområdet, og Patentstyret deltar i dette arbeidet. Programmet gjør saksbehandlingspraksis i OHIM og i de europeiske varemerke- og designmyndighetene mer enhetlig. Dette gir økt forutsigbarhet for den som søker om registrering i flere land.

Klager på Patentstyrets avgjørelser

Klager på Patentstyrets avgjørelser i patent-, varemerke- og designsøknader behandles av Klagenemnda for industrielle rettigheter (KFIR). Antall klager er lavt i forhold til antall avgjørelser og har vært stabilt lavt gjennom mange år.

Hoveddelen av klagen i 2014 gjaldt varemerker, som også utgjør størstedelen av søknadene til Patentstyret.

Tabell 6: Antall klager på Patentstyrets avgjørelser

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Antall klager	121	86	132	69	126	131

Delmål 2 – Kundetilfredsheten med søknadsbehandlingen skal være god

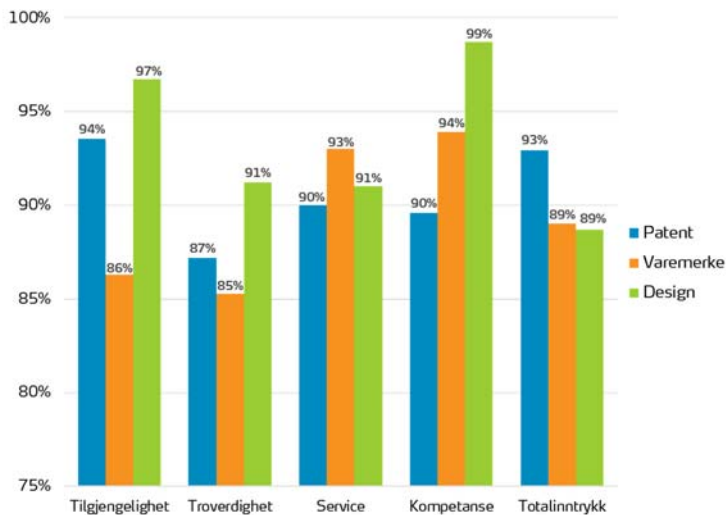
Delmålet anses oppnådd.

Det er gjennomført en tilfredshetsundersøkelse blant kunder som har levert søknad om patent, varemerke- eller designregistrering i 2014.

Undersøkelsen er gjennomført etter samme mal som i 2013, og hadde akseptabel svarprosent (30 %). Til sammen svarte 540 av 1800 kunder på undersøkelsen.

Figur 13: Kundetilfredshet med Patentstyrets saksbehandling

Undersøkelsen viser økt tilfredshet for både patent, varemerke og designområdet.

Figur 13 viser hvor mange som har svart 3 eller 4 på en skala fra 1 til 4, der 1 er svært misfornøyd og 4 er svært fornøyd. Resultatet er godt over vårt interne mål på 85 %.

Delmål 3 – Søknadsbehandlingen på patentområdet skal være harmonisert med søknadsbehandling i EPO, så langt norsk rett tillater

[Delmålet anses oppnådd.](#)

Arbeidet med EPO-harmonisering skjer hovedsakelig i form av oppdatering av Patentstyrets retningslinjer og prosedyrer i kvalitetsstyringssystemet og ved opplæring og presisering av praksis. Vi spør kundene våre om de mener vi er harmonisert med EPO, for å få mest mulig kvalitative tilbakemeldinger. Oppfølging skjer også gjennom kvalitetskontroll av utført saksbehandling. Resultatene viser at Patentstyret i stor grad er harmonisert med EPO, men at det også er et forbedringspotensial.

I 2014 arrangerte Patentstyret i samarbeid med EPO felles opplæring for våre egne og andre europeiske lands saksbehandlere innen kommunikasjon med profesjonelle kunder. Patentstyret arrangerte sammen med EPO det årlige europeiske møtet for patentklassifisering. Patentstyrets saksbehandlere har i løpet av 2014 deltatt på ulike EPO-kurs der man lærer felles praksis for saksbehandling, og på mange internasjonale møter der praksis diskuteres og besluttes. Disse aktivitetene bidrar ytterligere til harmonisering.

Delmål 4 – Patentstyret skal ha kostnadseffektiv søknadsbehandling

[Delmålet anses oppnådd.](#)

Patentstyret fortsatt i 2014 arbeidet med å effektivisere saksbehandlingen gjennom ytterligere bruk av elektronisk saksbehandling og økt automatisering. Vi har utviklet ny og effektiv saksflyt for behandling av avdelte

varemerkesøknader, automatisk overføring av e-post direkte inn i saksbehandlingssystemet og automatisk varsling til saksbehandler når kunder utfører betalinger og modernisering av skannerlinjen.

Altinn er Patentstyrets digitale førstevalg for dialog med kundene. Vi opprettet i 2014 et nytt digitalt skjema for validering av europeiske patenter for å forenkle søknadsprosessen og gi bedre datakvalitet. 1 400 nye kunder mottok digital post fra oss gjennom Altinn. Dette resulterte i totalt 27 000 digitale forsendelser, en økning på 15 % sammenliknet med 2013.

I 2014 analyserte vi søknadsprosessene for patent, varemerke og design. Analysen viste at prosessene kan forenkles, noe som blir fulgt opp i 2015.

Delmål 5 – Patentstyret skal behandle søknader på patentområdet innenfor forsvarlig behandlingstid

Delmålet anses oppnådd.

For patentsøknader som innleveres til Patentstyret som første patentmyndighet (førstesøknader) er det en frist på 12 måneder for å søke patent i andre land med prioritet fra denne søknaden. Det er derfor viktig at Patentstyret gir en første uttalelse på slike søknader innen 7 måneder. Dette skjedde med 95 % av førstesøknadene. For andre søknader, som har vært behandlet ved en annen patentmyndighet før de ble levert i Norge er det ikke like avgjørende for søkere å få en rask uttalelse.

Tabell 7: Andel førstesøknader patent behandlet innen syv måneder eller mer

Antall måneder	7	8	9	10	11	12
Andel førstesøknader behandlet innen gitt tid (%)	95	98	99	99	99	99

Det tar normalt flere år før en patentsøknad blir avgjort – slik er det internasjonalt og dette skyldes systemene for patentering. Målet om at førstesøknader skal avgjøres innen 3 år ble nådd (2,1 år). Det går normalt lengre tid før øvrige søknader blir avgjort, primært fordi det tar lengre tid før de blir påbegynt. Den gjennomsnittlige tiden fram til avgjørelse av disse søknadene vil øke hvert år i en overgangsperiode inntil restansene er nedarbeidet.

Tabell 8: Gjennomsnittlig saksbehandlingstid patent

Søknadskategori	2012	2013	2014
Førstesøknader	1,9	2,2	2,1
Øvrige søknader	6,5	7,4	8,2
Totalt	5,4	6,0	6,3

Delmål 6 – Søknadsbehandlingen av varemerkesøknader og designsøknader skal ha tilfredsstillende behandlingstid

Delmålet anses oppnådd.

Varemerkesøknader

Den positive trenden fra 2013 med kortere saksbehandlingstid for varemerkesøknadene fortsatte i 2014. Saksbehandlingstiden vurderes nå som tilfredsstillende, også i forhold til andre land. I 2014 innførte vi en ordning der søkere som har spesielt behov kan be om en fremskyndet behandling.

Tabell 9 viser hvor raskt varemerkesøknader ble besvart eller ferdigbehandlet i 2014. Gjennomsnittlig behandlingstid var 4 måneder hele året sett under ett (4,3 i 2013). Ved utløpet av året var behandlingstiden gjennomsnittlig 3 måneder i nasjonale varemerkesøknader og 3,5 måneder i internasjonale varemerkesøknader via Madridprotokollen.

Tabell 9: Andel varemerkesøknader behandlet innen tre måneder eller mer

Antall måneder	3	4	5	6	7	8	9
Andel søknader behandlet innen gitt tid (%)	23	80	95	98	98	99	99

Designsøknader

Tabell 10 viser hvor raskt designsøknader ble besvart eller ferdigbehandlet i 2014. Gjennomsnittlig behandlingstid var ca. 2,5 måneder hele året sett under ett (3,0 i fjor). Dette vurderes som tilfredsstillende.

Tabell 10: Andel designsøknader behandlet innen tre måneder eller mer

Antall måneder	2	3	4	5	6	7	8
Andel søknader behandlet innen gitt tid (%)	64	86	91	92	93	99	100

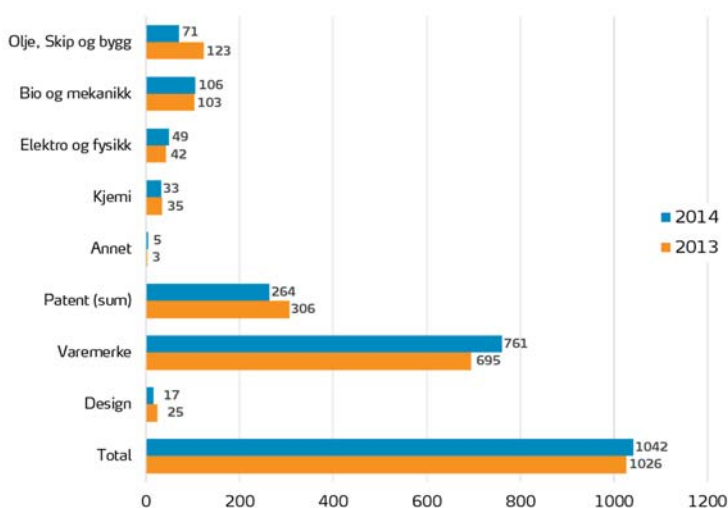
Hovedmål 2 – Bidra til å øke kunnskapen om industrielle rettigheter i Norge

Delmål 1 – Tilbudet av forundersøkelser skal være tilpasset kundenes behov

Delmålet anses oppnådd.

Antall forundersøkelser utført i 2014 var på nivå med 2013. Det var en økning innen varemerker og en nedgang for patent. Omfanget av forundersøkelser for patent, det vil si antall timer per undersøkelse, gikk også noe ned hovedsakelig på grunn av at flere kunder kjøpte sin egen databasetilgang og dermed utførte mer av arbeidet selv.

Figur 14: Fordeling av forundersøkelser per fagområde innen patent, og antall forundersøkelser innen varemerke- og designområdet

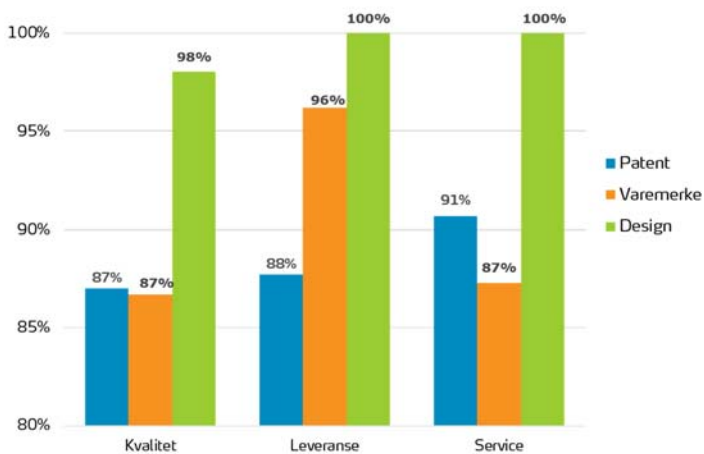

Delmål 2 – Patentstyret skal levere forundersøkelser med tilfredsstillende kvalitet og leveringstid

Delmålet anses oppnådd.

Det er gjennomført en tilfredshetsundersøkelse blant kunder som i løpet av 2014 kjøpte forundersøkelser hos Patentstyret. Undersøkelsen som er gjennomført etter samme mal som tidligere år, viser at kundene er fornøyd med forundersøkelsene.

Figur 15: Kundetilfredshet med utførte forundersøkelser i 2014

Vi har som mål at minimum 85 % skal svare 3 eller 4 på en skal fra 1 til 4, hvor 1 er svært misfornøyd og 4 er svært fornøyd.

Målene er oppnådd for alle tre områder.

Delmål 3 – Kurstilbudet skal være tilpasset kundenes behov

Delmålet anses oppnådd.

Patentstyrets kurstilbud retter seg både mot profesjonelle og de uten forkunnskaper innen fagfeltet. Formålet med arrangementene våre er å øke kunnskapen om immaterielle rettigheter og verdier innen norsk næringsliv, og bidra med videreutdanning av profesjonelle aktører. Patentstyret har tilbudt frokostmøter, introduksjonskurs og temakurs.

I 2014 arrangerte Patentstyret totalt 30 kurs fordelt på 15 frokostmøter, 9 temakurs, 5 introduksjonskurs og World IP Day. Antall deltakere var 920, en økning på ca. 10 % fra året før.

Vi strømmet to av våre arrangementer i 2014, blant annet «live» til studenter ved NTNU. Responsen var god, med 645 visninger på Patentstyrets YouTube-kanal. Patentstyret ser på strømming og opptak av foredrag som et viktig tillegg til tradisjonell klasseromsundervisning, og en naturlig videreutvikling av kurstilbudet vårt.

For å sikre at Patentstyrets kurstilbud er best mulig tilpasset kundenes behov, kartlegger vi løpende hva deltakerne mener om kursinnhold, nytteverdi og formidlingsevnen til foredragsholdere. Vi justerer kursinnhold og kurstype i tråd med disse tilbakemeldingene. I tillegg har vi også sammenlignet tilbudet vårt med andre kurstilbydere innen IPR-feltet i Skandinavia og Europa, og hatt samtaler med forskjellige kundegrupper fra IPR-eksperter til gründere om deres ønsker og behov.

Delmål 4 – Patentstyret skal tilby kurs med tilfredsstillende kvalitet

Delmålet anses oppnådd.

Kundetilfredsheten blir målt på en skala fra 1-4, der 4 er best. Vi fikk 3,6 i hovedinntrykk på samtlige arrangementer. Dette er gjennomgående gode resultater og på samme nivå som tidligere år.

Delmål 5 – Patentstyret skal arbeide for å øke bevisstheten om immaterielle rettigheter som strategisk virkemiddel og fremme et godt samarbeid med det øvrige virkemiddelapparatet

Delmålet anses som oppnådd.

Patentstyret har tatt i bruk ulike virkemidler og kanaler for å øke bevisstheten om immaterielle rettigheter (IPR) som strategisk virkemiddel i næringslivet. Målgruppene varierer fra mindre oppstartsbedrifter og oppfinnere til store bedrifter med egne ansatte innen IPR. I det følgende beskrives hvordan vi har prioritert å jobbe for å øke bevisstheten om IPR i 2014.

Foredrag og arrangementer

I 2014 holdt Patentstyret 88 eksterne foredrag for undervisningsinstitusjoner, gründere, profesjonelle aktører og samarbeidspartnere i tillegg til foredrag for bransjer som energi, marin/olje og bioteknologi. Antall foredrag økte kraftig og vi nådde ca. 2 400 tilhørere, mens tallet for 2013 var 1 300. Økningen skyldtes flere forespørsler og økt prioritering av eksterne aktiviteter.

Vi var i tillegg aktive deltakere på ulike konferanser, seminarer, kundemøter og messer, hvor vi bidro med veiledning, juryarbeid og deltok i paneldebatter.

World IP Day

Patentstyret gjennomførte det årlige arrangementet World IP Day, med temaet «Movies – a global passion». Programmet favnet temaene «fra bok til film», piratkopiering og varemerkeforfalskning, filminnovasjon, og TV-dramaindustrien. 108 personer deltok og tilbakemeldingene var gode. Vi anser dette arrangementet som et godt virkemiddel for å øke kjennskapen til immaterielle rettigheter og verdier, og for å skape oppmerksomhet rundt Patentstyrets arbeid innen ulike bransjer.

Nettsider

Patentstyrets nettsider er vår viktigste kommunikasjonskanal og kundene våre besøkte nettstedet ca. 262 000 ganger med ca. 755 000 sidevisninger. Det var en jevn vekst i antall besøk på nettstedet. Vi jobber fortsatt med å forenkle språk, øke tilfang av innhold på engelsk og nynorsk, og gjøre informasjonen mer forståelig og tilgjengelig for våre ulike målgrupper.

Kunderettede elektroniske tjenester

Patentstyret skal prioritere utvikling av nye kunderettede elektroniske tjenester i tråd med Regjeringens digitaliseringsprogram. Patentstyrets søketjeneste ble besøkt over 200 000 ganger i 2014, en økning på 20 % fra året før. I løpet av 2014 har tjenesten gjennomgått en rekke forbedringer og vi har lansert tre nye versjoner. Den

viktigste endringen var informasjon om når og hvor mye som skal betales i fornyelses- eller årsavgift. Dette er første skritt mot en e-betalingsløsning for årsavgifter for patent og for fornyelser av varemerker og design.

Tjenesten Varsling ble oppdatert, slik at kunder nå kan bli varslet om når rettigheter kan fornyes. I varsling kan kundene overvåke egne og andres søknader, konkurrenter og fagområder innenfor patent, varemerke og design. 312 nye brukere ble registrert i 2014, dette er en økning på 14 % fra året før.

Appen «Navnesjekk – de viktige valgene» gir kundene mulighet til å sjekke om et navn er i bruk enten som varemerke, foretaksnavn eller domene. I 2014 ble appen lastet ned 1500 ganger.

Patentstyrets data ble tilgjengelig gjennom internasjonale organisasjoners databaser. I 2014 gjennomførte Patentstyret et prosjekt i samarbeid med EUs design- og varemerkemyndighet OHIM, for tilgjengeliggjøring av norske designsøknader i OHIMs databaser.

Medier

Tradisjonelle medier

Mediemessig var 2014 et innholdsrikt år med mange oppslag og et bredt tilfang av temaer. Patentstyret har figurert i 459 saker, noe som er vårt tredje beste resultat siden vi startet med systematisk mediemåling.

Som i tidligere år har vi bidratt til å tematisere IPR ved å spille på lag med pressen når det har dukket opp problemstillinger med nyhetspotensiale. Spesielt innen varemerker har vi fått til mange oppslag i viktige kanaler, og nådd bredt ut med saker som viser betydningen av å registrere navn og kjennetegn. Det skapte eksempelvis stor medieinteresse da Patentstyret behandlet Oslo kommunes søknader om registrering av Gustav Vigeland's verker som varemerker. At kjente personer som Ylvis og Magnus Carlsen registrerte navnene sine som varemerke skapte også oppmerksomhet rundt varemerker som middel for profilering. Hotellkongen Petter Stordalen fikk merke at det kan koste å ikke registrere et varemerke da rettighetene til navnet «The Thief» skulle avgjøres.

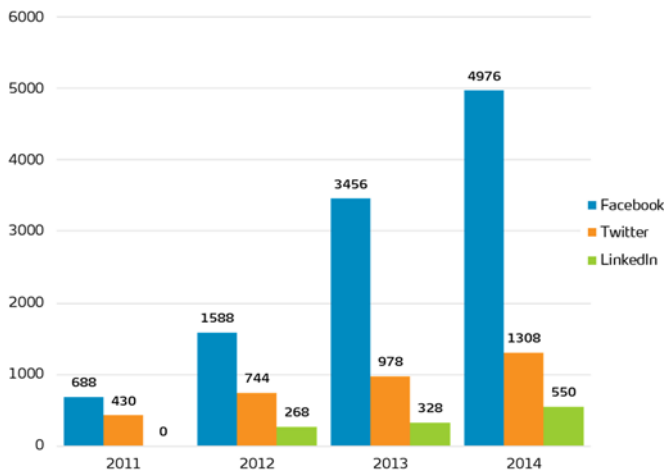
Radio er et viktig medium, og vi arbeidet blant annet med NRK Kulturnytt om et innslag rundt antall designregistreringer i Norge sammenlignet med andre nordiske land. Antall radioinnslag hadde en kraftig økning sammenlignet med 2013. Dette skyldtes direkte initiativ fra oss og at radioprogrammer hadde referert og kommentert noen av sakene våre der kjente aktører var involvert.

Medieoppslagene i 2014 fordelte seg over de tre kildekategoriene internett, radio/TV og papir med henholdsvis 63 %, 5 % og 32 %. Dagens Næringsliv var, med sine 18 saker, den kanalen som oftest omtalte Patentstyret.

Sosiale medier

Facebook: I 2014 økte vi aktivitetsnivået på Facebook, med det resultatet at vi ved utløpet av året hadde ca. 5 000 følgere. Populært stoff var artikler som omhandlet suksessfulle gründere – gjerne fra lokalaviser, interessante oppfinnelser og nye produkter, samt nyheter om konflikter rundt varemerker.

Figur 16: Utvikling følgere på sosiale medier

På Twitter nådde vi ut til viktige målgrupper som medier/ journalister, relevante bransje- og interesseorganisasjoner innenfor eksempelvis legemidler og musikkbransjen, samt til ulike innovasjonsmiljøer. Twitter ga også en god mulighet til å viderefremde dagsaktuelle saker og koble dette med eget fagområde. Eksempler på dette er NRK Brennpunktets «Patentjegerne» og kurstilbudet vårt om arbeidstakeroppfinnelser. Antall følgere var ca. 1370.

På LinkedIn var vi aktive for å nå ut til viktige målgrupper innenfor jus, utdanningssektoren, IT og olje/energi. Dette er en kanal egnet for faglige nyheter og rekruttering.

Infosenter og kundebesøk

I løpet av 2014 besvarte Patentstyrets infosenter i overkant av 8 000 telefonhenvendelser og kundesenteret vårt hadde ca. 300 kundebesøk, et nivå omtrent som tidligere år. I tillegg besvarte vi over 600 generelle henvendelser på e-post. Mange av henvendelsene var fra kunder med liten eller ingen kunnskap om Patentstyrets fagområder. Vi ga kundene generell veiledning om industrielle rettigheter, regelverk og saksbehandling og hjelp til å komme videre med saken sin.

Styrke koordineringen av virkemiddelaktørene for å gi bedre tilbud til brukerne

Et effektivt samarbeide med det øvrige virkemiddelapparatet vil sikre at Patentstyrets kompetanse utnyttes best mulig. I 2014 undertegnet SIVA og Patentstyret en samarbeidsavtale for å oppnå økt strategisk bruk av immaterielle rettigheter og verdier i SIVAs innovasjonsprosjekter. Patentstyret har også samarbeidsavtaler med Innovasjon Norge, Norsk design- og arkitektursenter og Forskningsrådet. Gjennom felles aktivitetsplaner samarbeidet Patentstyret med disse institusjonene hvor vi blant annet bidrar med foredrag og opplæringstiltak på hverandres arrangementer.

I 2014 gjennomførte Patentstyret og Brønnøysundregistrene tre arrangementer, «Start og drive bedrift», arrangementer der etater møter nyetablerere for å bevisstgjøre og informere dem om viktige tema når de skal starte egen virksomhet.

Samarbeidsprosjekt mellom Patentstyret og Innovasjon Norge om SMB-rettete tjenester

Patentstyret og Innovasjon Norge har i 2014 samarbeidet om å utvikle en ny tjeneste i form av en nettportal med informasjon og veiledning om immaterielle rettigheter og verdier. Tjenesten tilbyr hjelpeverktøy som gjør SMB-er bedre i stand til å forstå eget behov for å sikre sine immaterielle verdier. Nettløsningen med informasjon og ulike verktøy lanseres i første kvartal 2015.

Som en del av samarbeidsprosjektet fikk Patentstyret og Innovasjon Norge gjennomført undersøkelsen «Lys langs veien». Undersøkelsen gir ny innsikt om kompetanse og bruk av immaterielle verdier og rettigheter hos norske små og mellomstore bedrifter.

Andre områder

Mulighet for etablering av privat, kommersielt tilbud om rettstvistsforsikring for immaterielle rettigheter i det norske markedet

Patentstyret har i 2014 ikke hatt kapasitet til å utrede mulighet for etablering av et privat, kommersielt tilbud om rettstvistsforsikring for immaterielle rettigheter i det norske markedet. Det fremgår av nettsidene til den danske Patent- og varemærkestyrelsen (PVS) at det finnes to tilbydere. Norske virksomheter kan be disse om tilbud på linje med andre europeiske virksomheter. De danske sidene inneholder også veiledning om «IPR-forsikringer».

Nettsted og myndighetsnettverk piratkopiering

Patentstyret har i samarbeid med Toll- og avgiftsdirektoratet og Kulturdepartementet etablert nettstedet velgekte.no. Nettstedet skal lanseres i mars 2015. Myndighetsnettverket er også opprettet og består av ni myndigheter. Patentstyret har deltatt på tre møter i Europakommisjonens regi og har informert departementet om arbeidet der.

Meklingsnemnda for arbeidstakeroppfinnelser

Patentstyret er sekretariat for Meklingsnemnda for arbeidstakeroppfinnelser. Det ble gjennomført to meklingsmøter i 2014.

Intellectual Property Institute of Norway (IPIN)

I 2013 etablerte NTNU et senter for forskning og undervisning innen immaterielle verdier, IPIN, sammen med Patentstyret og Center for Intellectual Property (CIP). Rollen som partner ble videreført i fjor og Patentstyret holdt blant annet foredrag for studenter ved innovasjonsledelse på NTNU, og bidro til videreutvikling av sentret ved deltagelse i IPINs Nordiske Råd og ved videreutvikling av senteret.

EPO, WIPO og EFTA

Patentstyret er hovedansvarlig for å representere Norge i Den europeiske patentorganisasjonens forvaltningsråd og underliggende komiteer. I 2014 deltok Patentstyret på møter i forvaltningsrådet, møter i budsjett- og finanskomiteen, patentlovkomiteen og i teknisk/operasjonell komitee. Vi har i forkant av møtene avklart norske posisjoner med NFD, Utenriksdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet. Patentstyret rapporterer til departementene fra møtene i forvaltningsrådet.

Patentstyret representerte i 2014 Norge på WIPOs generalforsamlinger og i underliggende komiteer på området for industrielt rettsvern. På samme måte som ved representasjon i EPO, avklarer Patentstyret posisjoner med ansvarlig departement og rapporterer tilbake. Patentstyret deltar i flere komiteer: systemer for klassifisering av oppfinnelser for gjenfinning i senere granskning av nye oppfinnelser, klassifisering av varer og tjenester for søknader om varemærkebeskyttelse, patentlovkomiteen, varemærke- og designkomiteen og komiteene for de internasjonale søknadsordningene for patent, varemærke og design.

Patentstyret har i 2014, etter anmodning fra NFD, deltatt i delegasjonene i en rekke frihandelsforhandlinger i EFTA-regi (med tollunionen Russland, Hvite-Russland og Kasakhstan (RuBeKa), Vietnam og Malaysia). Patentstyret har i slike tilfelle deltatt i forhandlingene om særskilte vedlegg om beskyttelse av immaterialrett.

Patentstyret har også deltatt i EFTA/EØS-arbeidet på området for det industrielle rettsvern gjennom møter spesialutvalget for immaterialrett og i arbeidsgruppen for immaterialrett i Brussel.

Nordisk Patentinstitutt

Norge er partner i Nordisk Patentinstitutt (NPI) sammen med Danmark og Island. NPI har to hovedaktiviteter:

1. Behandle PCT-søknader som en av WIPOs PCT-myndigheter
2. Gjennomføre NPI-oppdrag som ulike typer forundersøkelser knyttet til patentering for utenlandske kunder

NPI som PCT-granskingsmyndighet

17 nasjonale patentverk er godkjent som granskingsmyndighet for internasjonale patentsøknader (PCT), eksempelvis patentverkene i USA, Australia, Brasil, Kina, Japan, Sverige og Finland. I tillegg finnes to regionale – EPO og NPI.

NPI behandler PCT-søknader fra norske, danske og islandske søkere. I tillegg kan svenske søkere bruke NPI. NPI skal levere tjenester av minst like god kvalitet som andre PCT-myndigheter i Europa, og samtidig være en lett tilgjengelig «lokal» PCT-myndighet tilpasset behovene til våre nasjonale søkere.

NPI gjennomfører også forundersøkelser for utenlandsk næringsliv, tilsvarende de forundersøkelsene som Patentstyret utfører for norske bedrifter.

NPIs egen stab står for hoveddelen av administrasjon og salg, utviklingsoppgaver og kontakt med WIPO, mens saksbehandlere hos Patent og Varemerkestyrelsen (PVS) i Danmark og Patentstyret i Norge utfører forundersøkelser og granskning og IPR-faglig harmoniserings- og kvalitetssikring.

Den økonomiske modellen med full kostnadsdekning av NPI sentralt krever at alle parter jobber mest mulig kostnadseffektivt. Patentstyret arbeider derfor tett sammen med partnerne i NPI for å oppnå dette. I 2014 har Patentstyret redusert sine interne administrative kostnader for NPI-arbeidet med 30 %.

Behandlingen av PCT-søknader og NPI-oppdrag er faglig svært likt behandling av nasjonale patentsøknader. Det er derfor betydelig synergieffekt mellom disse aktivitetene i Patentstyret. Arbeidet for utenlandsk næringsliv gir Patentstyret i tillegg viktig kompetanse, både i søkestrategi, kundeoppfølging og om hvordan internasjonalt næringsliv bruker patentanalyser i sin forretningsstrategi. Denne erfaringen vil i sin tur komme norsk næringsliv til gode.

Partnerskapet i NPI fører også til et tett faglig samarbeid med PVS. Dette bidrar til en stadig forbedring av Patentstyrets søknadsbehandling, rutiner og i særlig grad til økt kundeorientering.

Tabellen viser utvikling av antall PCT-søknader og NPI-oppdrag behandlet av Patentstyret.

Tabell 11: Oppgaver gjennom Nordisk Patentinstitutt

	2010	2011	2012	2013	2014
PCT-søknader	236	150	162	136	149
NPI-oppdrag	26	56	190	165	178

PCT-søknader

I 2014 behandlet Patentstyret 149 PCT-søknader, en økning på ca. 10 % fra 2013 og på nivå med 2011. Grunnen til økningen er trolig todelt: en økning i norske førstesøknader i 2013 som ble videreført gjennom PCT i 2014 og at Patentstyret har arbeidet målrettet med kvalitet og oppfølging mot norske patentfullmektiger. I første halvår 2014

besøkte Patentstyret alle de norske patentkontorene, og bruken av NPI som PCT-myndighet var et viktig tema for diskusjon.

Det økonomiske resultatet for PCT viser et underskudd på 1,7 millioner kroner mot et underskudd på ca. 1,6 millioner kroner i 2013 (tabell 12). Behandling av PCT-søknader er, som for nasjonale patentsøknader, underfinansiert. Søknadsgebyrene som fastsettes av WIPO dekker ikke de faktiske kostnadene for søknadsbehandlingen. Underfinansieringen av nasjonale patentsøknader kompenseres imidlertid ved inntekter fra senere årsavgifter. Dette er ikke tilfellet med PCT-ordningen der fremtidige årsavgifter vil tilfalle patentmyndighetene i de land der søknaden tilslutt blir godkjent.

NPI-opdrag

Antall NPI-opdrag økte i forhold til 2013 med snaut 10 %. Etter en sterk økning i oppdragsmengden første halvår 2014, ble antall oppdrag i andre halvår lavere enn forventet. Det største markedet er USA og deler av dette markedet kan ha blitt påvirket av en prinsipiell høyesterettsavgjørelse fra 2014. NPI forventer imidlertid at markedsituasjonen i USA vil normalisere seg fremover.

Det økonomiske resultatet for NPI-opdrag viste et underskudd på snaut 0,7 millioner kroner, en forbedring på ca. 0,1 millioner kroner fra 2013.

Tabell 12: Nordisk Patentinstitutt resultat

	2014
PCT-søknader	
Inntekter	920 620
Direkte kostnader	2 285 877
Andre kostnader	335 578
Resultater PCT-søknader	-1 700 835
NPI-opdrag	
Inntekter	2 229 425
Direkte kostnader	2 420 578
Andre kostnader	503 368
Resultat NPI-opdrag	-694 521

NPIs styre vedtok i 2014 å foreta en ekstraordinær innbetaling til NPI for å dekke akkumulert underskudd i perioden 2010-2014. Patentstyrets regnskap er derfor belastet med kr 670 000, for å dekke sin del av det akkumulert underskuddet. (Del 6, note 4, post: konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne.)

Ressursbruk i 2014

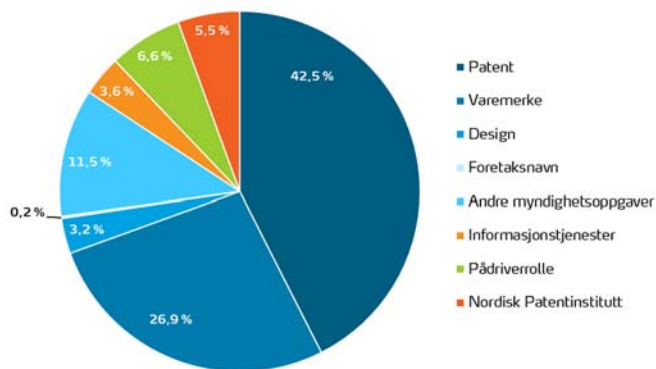
Nedenfor presenteres informasjon om Patentstyrets ressursramme og ressursbruk i 2014.

Patentstyrets driftsutgifter

Patentstyrets samlede utgiftsbevilgning (kap 901, post 01) utgjorde 247 700 millioner kroner, en økning på 2,8 % fra 2013. Av dette utgjorde 4,9 millioner kroner kompensasjon for virkningen av det sentrale lønnsoppgjøret. I tillegg mottok Patentstyret refusjoner fra Folketrygden på i overkant av 6 millioner kroner.

Driftsutgiftene i 2014 utgjorde 259,6 millioner kroner. Dette var en økning på 4,2 % sammenlignet med 2013, muliggjort gjennom bevilgning, refusjoner og bruk av merinntektsfullmakten.

Figur 17: Patentstyrets driftsutgifter fordelt på virksomhetsområder

Om lag 85 % av våre utgifter er knyttet til myndighetsrollen, der håndtering av patent, varemerke og design utgjør hoveddelen, men hvor også administrativ overprøving av foretaksnavn og andre myndighetsoppgaver som regelverksarbeid, internasjonalt arbeid og bistand til departementer inngår.

Patentområdet står for den desidert største andelen av utgiftene. Behandling av patentsøknader krever mer ressurser per søknad enn både varemerke- og designsøknader, både for å sette seg inn i patentsøknaden og granske mot tidligere kjent teknikk inklusive kostnader til databasesøk.

Selv om det behandles langt færre patentsøknader enn varemerkesøknader, er derfor utgiftene høyere for patentområdet. Antall designsøknader er omtrent på samme nivå som patentsøknadene, men som tidligere angitt utføres det ikke gransking av disse, slik at kostnadene er langt lavere.

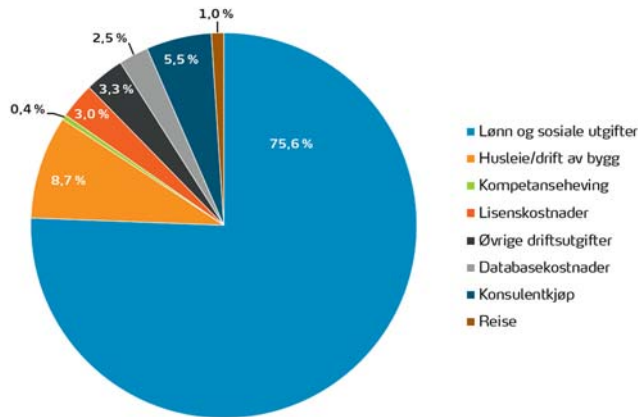
Andre myndighetsoppgaver som ikke gir inntekter, er eksempelvis regelverksarbeid innen industrielle rettigheter og Patentstyrets arbeid i internasjonale fora som utvikler systemene for immaterialrettsbeskyttelse, i tillegg til bistand til flere departementer.

Selv om aktivitetene knyttet til pådriverrollen økte i 2014, brukte Patentstyret i underkant av 8 % av ressursene på å stimulere norsk næringsliv til økt beskyttelse og bedre bruk av immaterielle rettigheter. Dette gjenspeiler nivået på bevilgningen fra NFD. Patentstyret har som ambisjon å øke innsatsen i pådriverrollen utover i strategiperioden.

Informasjonstjenester, som forundersøkelser, og Nordisk Patentinstitutt står for en begrenset andel av kostnadene (se egen rapportering for Nordisk Patentinstitutt).

Figur 18: Patentstyrets driftsutgifter etter art

Patentstyrets lønn og sosiale utgifter utgjorde 75,6 % av driftsutgiftene, en økning på 5 % de to siste årene. Antall ansatte har vært stabilt. Lønnsutgifter per ansatt økte med 6 % fra 2013. Den videre utviklingen av lønnsutgifter beror i stor grad på utviklingen av pensjonsforpliktelsene.

Utgifter knyttet til kjøp av varer og tjenester utgjorde 24,4 % av budsjettet. Leie og drift av lokaler er den største posten, etterfulgt av kjøp av eksterne konsulenttjenester. Patentstyret har i sin strategi prioritert effektivisering og økt kundeorientering, og en stor andel av eksternt

konsulentkjøp i 2014 ble brukt til utvikling av elektroniske betalingstjeneste og forbedring av søke- og varslingstjenesten. Det er også benyttet eksterne konsulenter til tilpasning av saksbehandlingssystemet vårt, oppgradering av økonomisystemet, lederutvikling og utarbeidelse av ny kommunikasjonsstrategi.

En viktig del av patentsøknadsbehandlingen og forundersøkelser er søk i kommersielle databaser. Kostnadene til dette utgjorde 2,5 % av driftsutgiftene.

Vurdering av ressursbruken

Det er viktig at Patentstyret bruker tilgjengelige ressurser på en god måte. I 2014 har vi utnyttet tilgjengelige budsjetter fullt ut. Vi har redusert et høyt sykefravær og vi har samtidig flyttet fire årsverk fra administrativ saksbehandling til søknadsbehandling og informasjonsarbeid. Dette var mulig på grunn av økt automatisering og forenkling av søknadsbehandlingen og økt bruk av elektronisk kommunikasjon med søkerne.

Vi har samtidig hatt høy måloppnåelse, fulgt opp flere konkrete bestillinger fra NFD og oppnådd høy kundetilfredshet på alle tjenestoområdene våre. Jeg vurderer det derfor slik at ressursbruken i Patentstyret har vært god i lys av ressursene vi har brukt og de resultatene vi har oppnådd i løpet av året.

4. Styring og kontroll

Overordnet vurdering av styring og kontroll

Patentstyret benytter mål- og resultatstyring som sitt grunnleggende styringsprinsipp. Patentstyret viser til at samlet måloppnåelse er god, jf. del 1 og 2.

God internkontroll står sentralt i vår oppfølging for å sikre at vi når våre mål, har en effektiv drift, pålitelig økonomiforvaltning og overholder lover og regler. Det er etablert internkontroll innen anskaffelser og økonomi, samfunnssikkerhet og beredskap, IKT-sikkerhet, oppfinnelser av betydning for rikets forsvar og HMS. Det ble gjennom året ikke avdekket vesentlige svakheter, feil eller mangler i kritiske prosesser og aktiviteter. Interimsrevisjonen utført av Riksrevisjonen høsten 2014 medførte ikke merknader.

Kontrollen av Patentstyrets behandling av patent-, varemerke- og designsøknader og forundersøkelser ivaretas gjennom et kvalitetsstyringssystem iht. NS-EN ISO 9001:2008. I 2014 ble ISO-sertifiseringen utvidet til å omfatte Patentstyrets kursvirksomhet og administrative overprøving av foretaksnavn.

Ledelsen gjennomfører årlig en overordnet risikovurdering som oppdateres jevnlig. Gjennomgangen viser at risikobildet ikke er kritisk, men at de største utfordringene i styringen av Patentstyret er:

- Usikker økonomi på grunn av gjeldende pensjonsordning
  - Innen statsforvaltningen dekkes normalt arbeidsgiverandelen til Statens pensjonskasse sentralt av Arbeids- og sosialdepartementet. Med gjeldende ordning må Patentstyret dekke arbeidsgiverandelen av pensjon selv, og som bare i varierende grad kompenseres gjennom den årlige utgiftsbevilgningen.
- Oppfølging av stortingsmeldingen om immaterielle verdier og rettigheter.
  - Intensjonene i meldingen følges ikke nødvendigvis opp med ressurser. Patentstyret må i all hovedsak hente ressurser til dette arbeidet gjennom å effektivisere driften. Fra 2015 begynner vi med timeføring og prosjektfordeling for alle medarbeidere i Patentstyret. Dette vil gi oss bedre styringsgrunnlag.
- Kontroll på informasjon
  - Patentstyret har en viktig oppgave i å gjøre våre data/registre tilgjengelig for samfunnet. En mindre del av informasjonen er imidlertid konfidensiell. God kontroll på riktighet og tilgang til data er derfor en sentral oppgave.

Patentstyret etablerte i 2014 et sett styringsindikatorer som følges opp i ledergruppen annenhver måned slik at eventuelle tiltak kan iverksettes ved behov.

Bemanningssituasjonen har vært tilfredsstillende i 2014. Den største utfordringen har tidligere vært å rekruttere kvalifiserte ingeniører innen områdene olje, skip og maskin. Nedgangen i oljebransjen er sannsynligvis hovedårsaken til at vi i 2014 klarte å rekruttere dyktige medarbeidere på disse områdene.

For å styrke ledelsen av virksomheten og å øke gjennomføringsevnen har Patentstyret i 2013 og 2014 arbeidet målrettet med å utvikle sine ledere gjennom å etablere ledelsesprinsipper, gjennomføre en lederevaluering og drive lederutvikling basert på styrkebasert ledelse. Det er viktig at prinsipper og ny kunnskap om ledelse tas i bruk slik at medarbeidere opplever enda bedre og mer motiverte ledere og at virksomheten styres på en mest mulig effektiv måte.

Forhold departementet har bedt om særskilt rapportering på

IA-avtalen og sykefravær

IA-avtalen og sykefravær har høy oppmerksomhet i Patentstyret. Det systematiske arbeidet med å redusere sykefraværet i 2014 synes å ha lyktes. Det totale sykefraværet ble redusert med 0,9 prosentpoeng. Det vises til rapportering i henhold til aktivitets- og redegjørelsesplikten i vedlegg 1.

HMS / arbeidsmiljø / ytre miljø

Patentstyret er sertifisert etter Miljøfyrtårn, og vi leverer en årlig miljørapport til Miljøfyrtårn 1. april hvert år. Vi ble re-sertifisert i 2014 med varighet ut 2017.

Likestilling

Det har ikke vært oppe saker om likestilling i 2014. Se vedlegg 1.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Patentstyrets krise- og beredskapsplaner oppdateres jevnlig. Vi vurderer egen beredskap som god innen ansvarsområdene våre. Det er ikke rapportert noen sikkerhetstruende hendelser eller sikkerhetsbrudd i 2014.

Risikovurdering

Risikobildet for 2015 er i samsvar med vurderingen som ble gjort i forbindelse med 2. tertialrapport 2014.

Tidstyver

Patentstyret har lenge jobbet med forenklingsarbeid, blant annet siden «Et enklere Norge». Lover og forskrifter endres jevnlig med sikte på forenkling. Ansvarsområdene våre er regulert av mange internasjonale traktater hvor en viktig målsetning er å gjøre det enklere for næringslivet.

Patentstyret ga innspill på andres tidstyver gjennom DIFIs verktøy innen fristen 1. september 2014.

Medarbeiderne ble gjennom året oppfordret til å komme med innspill på effektivisering og tidstyver. Gjennom kvalitetsstyringssystemet vårt har vi et verktøy for innmelding av forbedringsforslag, og forslag om effektivisering er en naturlig del av dette. Vi har følgelig ikke tatt i bruk DIFIs verktøy for å identifisere interne tidstyver.

Effektivitet var ett av tre prioriterte områder i Patentstyrets virksomhetsplan for 2014, og i vår overordnede risikovurdering er det etablert et eget risikoområde «effektivitet». Fra 2015 innføres fordeling av tid på aktiviteter og prosjekter for alle medarbeidere for å gi bedre styringsinformasjon.

Av konkrete tiltak som bidro til effektiv drift og fjerning av tidstyver nevnes:

- Nye og raskere PC-er
- Redusert møteomfang
- Forberedt ny mobil kommunikasjonsløsning
- Analyse av Patentstyrets prosesser for søknadsbehandling
- Gjennomført første fase av elektronisk betalingsløsning for Patentstyrets kunder
- Gjennomført klarspråkprosjekt for mer effektiv kommunikasjon
- Kommunikasjon fra Patentstyret gikk elektronisk til alle kunder som leverte søknader via Altinn

5. Vurdering av framtidsutsikter

Økonomi eksterne forhold

Patentstyrets inntekter kommer i all hovedsak fra gebyrer og avgifter for søknadsbehandling og fornyelse av industrielle rettigheter. Patentstyret har derfor liten innflytelse på egne inntekter. Antall søknader om patent, varemerke og design varierer noe fra år til år, men har ligget relativt stabilt over de siste 4-5 årene. Antallet søknader og fornyelser varierer med de internasjonale konjunktorene og med den økonomiske aktiviteten i Norge. Det kraftige fallet i oljeprisen vi har opplevd i løpet av 2014 øker derfor usikkerheten i økonomien både internasjonalt, og for norsk næringsliv.

Patentstyret mottok færre søknader om validering av europeiske patenter (EP-patenter) i 2014 enn budsjettet noe som skyldes at Det europeiske patentverket godkjente færre patentsøknader i 2014. Om dette fortsetter i 2015 kan det gi lavere vekst i antall EP-valideringer til Patentstyret enn budsjettet. Samtidig ser vi at patenter opprettholdes lenger enn tidligere. Totalt sett er derfor usikkerheten i Patentstyrets inntekter fremover noe større enn for foregående år.

Økonomi interne forhold

I Patentstyrets regnskap for 2014 utgjorde lønn og pensjon 75,6 % av kostnadene. Patentstyret får i 2015 ikke lenger en ekstra kompensasjon for økte pensjonskostnader, og spørsmålet om eventuell kompensasjon for 2016 er uavklart. Driftsbudsjettet for 2015 blir derfor meget anstrengt. Dette vil redusere vår evne til å følge opp egen strategi og muligheten til å realisere målsettingene i Stortingsmeldingen om immaterielle verdier og rettigheter.

Stortingsmelding om immaterielle rettigheter

Stortingsmeldingen om immaterielle verdier og rettigheter som ble lansert i 2013 vil fortsatt prege aktiviteten i Patentstyret i de neste årene. Vi vil følge opp aktiviteter som ble satt i gang i 2014, som SMB-samarbeidet med Innovasjon Norge og nettstedet mot piratkopiering og varemerkeforfalskning. Vi vil også initiere ytterligere aktiviteter for å følge opp stortingsmeldingen i den grad ressursituasjonen tillater dette.

Patentstyrets strategi for perioden 2013-2017

Patentstyrets strategi for perioden 2013-2017 ble lagt frem i slutten av 2013 og har vært styrende for prioriteringer og aktiviteter i 2014. Strategien vil også i de neste årene sette retning og hjelpe Patentstyret å prioritere. Langtidsplanen som ble utarbeidet i forbindelse med strategien vil bestemme mål og aktiviteter utover i strategiperioden.

Nytt Mål og resultatstyringssystem (MRS)

Patentstyrets nye MRS-system tas i bruk fra 2015. Systemet beskriver en ny målstruktur og nye styringsindikatorer for Patentstyret. Det nye systemet vil kreve både nye og flere analyser og prøving og feiling, men også hjelpe oss å målrette bruken av våre virkemidler og ressurser. Den nye målstrukturen vil også kunne øke bevisstheten om viktigheten av arbeidet Patentstyret gjør, både internt og eksternt.

Lederutvikling

Patentstyret har i 2013 og 2014 arbeidet målrettet med å videreutvikle sine ledere. Vi har etablert ledelsesprinsipper, gjennomført en lederevaluering og arbeidet med lederutvikling basert på styrkebasert ledelse. Et mål har vært å øke virksomhetens gjennomføringsevne. Det er derfor viktig at vi tar i bruk prinsippene og ny kunnskap om ledelse i tiden fremover. Dette vil bidra til at medarbeidere opplever enda bedre og mer motiverte ledere, og at målet om økt gjennomføringsevne nås.

Nordisk Patentinstitutt (NPI)

Arbeidet for NPI er viktig for å opprettholde og utvikle patentfaglig og teknisk fagkompetanse i Patentstyret. NPI har utviklet seg betydelig og har siden starten i 2008 blitt en stadig viktigere del av Patentstyrets aktivitet. Selv om markedet for NPIs tjenester fortsatt er krevende, øker Patentstyret stadig sin aktivitet i NPI. Den nye strategien for NPIs internasjonale oppdragstjenester begynte å gi resultater i 2014, med flere større kontrakter, noe som forventes å fortsette i 2015. Utsiktene for PCT-gransking tilsier en aktivitet fremover omtrent som i 2014.

Det er viktig at Patentstyret, sammen med de andre partnerne Danmark og Island utvikler NPI videre, både økonomisk og kvalitetsmessig. På denne måten kan vi sikre at NPI også fremover kan bidra til at Patentstyret fortsatt har kompetanse til å granske patentsøknader fra norske søkere innen alle tekniske områder.

6. Årsregnskap

Ledelseskommentarer – forklaringer til regnskapet

Patentstyrets samlede inntekter i 2014 var kr 215 358 747 og oversteg dermed den salderte inntektsbevilgningen på kr 203 550 000 med kr 11 808 747. Årsaken til dette er sammensatt, men skyldes primært økningen av avgifter og gebyrer på patent-, varemerke- og designområdet på ca. 10 % fra 1. april 2014. Patentstyrets budsjettforslag var basert på 2013 nivået mens inntektsbevilgningen sannsynligvis er satt ut fra en forventet økning av avgifter og gebyrer på ca. 5 % i forhold til Patentstyrets budsjettforslag.

Samtidig med økningen av avgifter og gebyrer fra 1. april 2014, ble betaling for validering av europeiske patenter i Norge og meddelelse av patenter endret fra avgift til gebyr. Dette medførte en forskyvning av inntekter mellom avgifter og gebyrer i forhold til inntektsbevilgningen. Inntekter fra Gebyrer immaterielle rettigheter (kap. 3901, post 08) ble kr 21 806 447 høyere enn inntektsbevilgningen mens inntekter fra Avgifter av immaterielle rettigheter (kap. 5574, post 71) ble kr 6 730 179 lavere enn inntektsbevilgningen.

Inntektene av informasjonstjenester (kap. 3901, post 05) var kr 5 948 529, ca. 20 % under inntektsbevilgningen og rundt 10 % lavere enn Patentstyrets budsjettforslag. Årsakene er lavere antall forundersøkelser og mindre tid brukt per oppdrag på patentområdet.

Inntektene knyttet til Nordisk Patentinstitutt (kap. 3901, post 07) på kr 3 224 410 var også betydelig under inntektsbevilgningen på kr 5 200 000. Det vises til egen rapportering om NPI i del 3.

Refusjon av fødsels- og sykepenger (kap. 3901, post 16) og refusjon av arbeidsmarkedstiltak (kap. 3901, post 18), utgjorde kr 6 088 092.

Patentstyrets regnskap for 2014 viser en merutgift på kr 11 916 901 i forhold til samlet utgiftsbevilgning. Merutgiften dekkes opp av inntekter av refusjoner under kapittel 3901, postene 16 og 18 og av merinntekter under kapittel 3901, postene 05, 07 og 08, i henhold til merinntektsfullmakt. Patentstyret benyttet i 2014 merinntekter på til sammen kr 5 828 809.

Patentstyret har i eget brev til NFD samt i note B i årsregnskapsrapporteringen i årsrapporten for 2014 søkt om å få overført ubrukte midler på kr 12 385 000 til ny budsjettermin 2015 på kapittel 0935, post 01.

Jeg bekrefter med dette at Patentstyrets årsregnskap er avlagt i henhold til bestemmelsene om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra NFD. Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Patentstyret. Revisjonsordningen er kostnadsfri. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert per dags dato. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av Patentstyrets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, eiendeler og gjeld.

Oslo, 3. mars 2015

Per A. Foss, direktør

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Patentstyret er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten (“bestemmelsene”), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 18. september 2013. Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av eget departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen “Netto rapportert til bevilgningsregnskapet” er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.8.1. Ordinære forvaltningsorgan (bruttobudsjetterte virksomheter) tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomhet står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kombinasjon av kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet for disponible tildelinger på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene skal ikke inntektsføres og vises derfor ikke som inntekt i oppstillingen.

Note 7 til artskontorrapporteringen viser forskjeller mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen.

Bevilgningsrapportering

Oppstilling av bevilgningsrapportering for 2014.12.31

Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merutgift (-) og mindreutgift	
0901	Patentstyret	01	Driftsutgifter	A B	247 700 000	259 616 901	-11 916 901	
0900	Nærings- og fiskeridepartementet – Velgekte.no	21	Spesielle driftsutgifter			601 706		
<i>Sum utgiftsført</i>					247 700 000	260 218 607	-	
Inntekts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 2014	Merinntekt og mindreinntekt (-)	
3901	Patentstyret	05	Inntekter av informasjonstjenester	A B	7 250 000	5 958 069	-1 291 931	
3901	Patentstyret	07	Inntekter knyttet til NPI	A B	5 200 000	3 224 410	-1 975 590	
3901	Patentstyret	08	Gebyrer immaterielle rettigheter	A B	41 100 000	62 906 447	21 806 447	
3901	Patentstyret	15	Refusjon av arbeidsmarkedstiltak	B		31 258	31 258	
3901	Patentstyret	16	Refusjon av foreldrepenger	B		3 048 076	3 048 076	
3901	Patentstyret	18	Refusjon av sykepenger	B		3 008 758	3 008 758	
3914	Klagegebyr KFIR	01	Gebyr med videre - driftsinntekt			429 200		
5574	Sektoravgifter under NFD	71	Avgifter immaterielle rettigheter	A B	150 000 000	143 269 821		
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift			23 412 024		
<i>Sum inntektsført</i>					203 550 000	245 288 064	-	
<i>Netto rapportert til bevilgningsregnskapet</i>						14 930 544		
Kapitalkontoer								
60088601	Norges Bank KK / innbetalinger						241 398 035	
60088602	Norges Bank KK / utbetalinger						-256 096 494	
709415	Endring i mellomværende med statskassen						-232 086	
<i>Sum rapportert</i>						0		

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (2014.12.31)

Konto	Tekst	2014	2013	Endring
709415	Mellomværende med statskassen	8 235 051	8 002 965	232 086

Note A: Forklaring av samlet tildeling

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
090101	0	247 700 000	247 700 000
390105		7 250 000	7 250 000
390107		5 200 000	5 200 000
390108		41 100 000	41 100 000
557471		150 000 000	150 000 000

Note B: Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Merutgift (-) / mindre utgift	Utgifts-ført av andre iht. avgitte belastnings-fullmakter	Merutgift (-) / mindre-utgift etter avgitte belastnings-fullmakter	Standard refusjoner på inntekts-postene 15-18	Merinntekter iht. merinntekts-fullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Inn-sparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
0901/01	-11 916 901		-11 916 901	6 088 092	18 538 926			12 710 117	12 385 000	12 385 000

Patentstyret søkte i brev av 23. januar 2015 om å få overført ubrukte midler kr 12 385 000 til ny budsjettermin 2015.

Artskontorrapportering

Oppstilling av artskontorrapportering per 2014.12.31			
	Note	2014	2013
Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	63 335 647	42 455 191
Salgs- og leieinnbetalinger	1	152 452 301	159 185 502
Innbetaling av finansinntekter	1	1 503	
<i>Sum innbetalinger</i>		215 789 451	201 640 693
Utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	2	196 732 657	185 841 032
Offentlige refusjoner vedrørende lønn	2	-6 008 092	-8 459 474
Utbetalt til investeringer	3	2 533 975	6 654 349
Utbetalt til kjøp av aksjer			
Andre utbetalinger til drift	4	60 952 994	56 588 298
Utbetaling av finansutgifter	4	485	239
<i>Sum utbetalinger</i>		254 132 019	240 624 444
Netto rapporterte utgifter til drift og investeringer		38 342 568	38 983 751
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.			
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader			
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer til andre</i>		0	0
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
5700 Folketrygdens inntekter - Arbeidsgiveravgift		23 412 024	21 671 884
5309 Tilfeldige inntekter (gruppeliv m.m.)			
<i>Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler</i>		23 412 024	21 671 884
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		14 930 544	17 311 867
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		2014	2013
Fordringer		331 482	101 758
Avsetning tap på fordringer		0	0
Kasse		0	0
Skyldig skattetrekk		-7 201 951	-7 494 695
Skyldige offentlige avgifter		-717 651	-581 227
Annen gjeld		-646 931	-28 800
Sum mellomværende med statskassen		-8 235 051	-8 002 965

Note 1: Inntekter rapportert til bevilgningsregnskapet

	31.12.2014	31.12.2013
<i>Innbetalinger fra gebyrer</i>		
390108 Gebyrer med videre - driftsinntekt	-62 906 447	-42 455 190
391401 Gebyrer med videre - driftsinntekt	-429 200	
Sum innbetalinger fra gebyrer	-63 335 647	-42 455 190
<i>Innbetalinger fra tilskudd og overføringer</i>		
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	0
<i>Salgs- og leieinnbetalinger</i>		
390105 Inntekt av informasjonstjenester	-5 958 069	-6 760 762
390107 Inntekter knyttet til NPI	-3 224 410	-3 197 139
557471 Avgifter immaterielle rettigheter	-143 269 821	-149 227 601
Sum salgs- og leieinnbetalinger	-152 452 301	-159 185 502
<i>Andre innbetalinger</i>		
Sum andre innbetalinger	0	0
<i>Innbetaling av finansinntekter</i>		
Renteinntekter	-14	
Valutagevinst (agio)	-1 489	
Annen finansinntekt	0	
Sum innbetaling av finansinntekter	-1 503	0
Sum inntekter rapportert til bevilgningsregns	-215 789 451	-201 640 692

Note 2: Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter og innbetalinger av offentlige refusjoner vedrørende lønn

	31.12.2014	31.12.2013
Utbetalinger til lønn og sosiale utgifter		
Lønninger	150 158 886	143 812 231
Arbeidsgiveravgift	23 412 024	21 671 884
Pensjonsutgifter	21 936 021	18 035 092
Andre ytelser	1 225 726	2 321 825
Sum utbetalinger til lønn og sosiale utgifter	196 732 657	185 841 032
Offentlige refusjoner vedrørende lønn		
Sykepenges og andre refusjoner	-6 088 092	-8 459 474
Sum offentlige refusjoner vedrørende lønn	-6 088 092	-8 459 474
Antall årsverk:	255	255

Note 3: Utbetalt til investeringer

	31.12.2014	31.12.2013
Immaterielle eiendeler og lignende	1 071 885	989 932
Tomter, bygninger og annen fast eiendom		
Beredskapsanskaffelser		
Infrastruktureiendeler		
Nasjonaleiendom og kulturminner		
Maskiner og transportmidler	807 151	4 680 133
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	654 939	984 284
Andre utgiftsførte investeringer (*)		
Sum utbetalt til investeringer	2 533 975	6 654 349

(*) Spesifiseres ytterligere dersom det er andre vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Note 4: Andre utbetalinger til drift og utbetaling av finansutgifter

	31.12.2014	31.12.2013
<i>Andre utbetalinger til drift</i>		
Husleie	15 123 769	14 540 032
Vedlikehold egne bygg og anlegg		
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	279 070	80 291
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	7 196 324	6 745 619
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	63 089	469
Mindre utstyrsanskaffelser	517 950	1 254 288
Leie av maskiner, inventar og lignende	7 832 894	6 125 410
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	20 709 831	17 268 268
Reiser og diett	2 691 146	2 648 695
Øvrige driftsutgifter (*)	6 538 921	7 925 226
Sum andre utbetalinger til drift	60 952 994	56 588 298
<i>Utbetaling av finansutgifter</i>		
Renteutgifter	485	128
Agiotap	0	111
Andre finansutgifter		
Sum utbetaling av finansutgifter	485	239

(*) Bør spesifiseres ytterligere dersom det er vesentlige poster som bør fremgå av regnskapet

Note 7: Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

Del A: Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2014	31.12.2014	
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Finansielle anleggsmidler (*)			0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	6 129 350	0	6 129 350
Andre fordringer	331 482	331 482	0
Kasse og bank	0	0	0
Sum	6 460 832	331 482	6 129 350
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-630 260	0	-630 260
Skyldig skattetrekk	-7 201 951	-7 201 951	0
Skyldige offentlige avgifter	-828 176	-717 651	-110 525
Annen kortsiktig gjeld	-305 131	-646 931	341 800
Sum	-8 965 518	-8 566 533	-398 985
Langsiktige forpliktelser			
Annen langsiktig gjeld			0
Sum	0	0	0
Sum	-2 504 686	-8 235 051	5 730 365

(*) Virksomheter som eier finansielle anleggsmidler i form av investeringer i aksjer og selskapsandeler fyller også ut note 7 B

Del B Spesifisering av investeringer i aksjer og selskapsandeler

	Forretnings- kontor	Ervervsdato	Antall aksjer	Eierandel	Stemme- andel	Årets resultat i selskapet	Balansført egenkapital i selskapet	Balansført verdi i regnskap*
Aksjer								
Selskap 1								
Selskap 2								
Balansført verdi 31.12.2014								0

(*) Investeringer i aksjer er bokført til anskaffelseskost. Balansført verdi er den samme i både virksomhetens kontospesifikasjon og kapitalregnskapet.

Vedlegg 1 Rapportering iht. aktivitets- og redegjøringsplikt

Det redegjøres for tilstanden per 2014.12.31. Patentstyret har egen plan for systematisk arbeid med mangfold i Patentstyret for perioden 2012-2017. Planen skal fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av etnisitet og nedsatt funksjonsevne.

Likestilling

Registreringsskjema for tilstandsrapportering for kjønn

Totalt/Stillingskoder	År	Kjønnsbalanse		Antall Total (N)	Månedslønn	
		Menn %	Kvinner %		Menn kr	Kvinner kr
Totalt virksomhet	2014	38,3	61,7	266	51 090	44 570
	2013	38,6	61,4	267	48 869	42 249
Direktør	2014	100,0		1		
	2013	100,0		1		
1060 Avdelingsdirektør	2014	83,3	16,7	6	78 835	
	2013	83,3	16,7	6	76 140	
1211 Seksjonssjef	2014	17,7	82,4	17	61 727	59 121
	2013	29,4	70,6	17	56 797	54 089
1088 Sjefingeniør	2014	59,5	40,5	37	58 460	54 486
	2013	59,4	40,6	32	55 876	52 746
1364 Seniorrådgiver	2014	53,7	46,3	41	53 058	49 255
	2013	55,6	44,5	36	51 152	48 264
1181 Senioringeniør	2014	51,7	48,3	29	48 113	47 420
	2013	52,8	47,2	36	46 654	44 589
1434 Rådgiver	2014	34,8	65,2	23	43 271	43 225
	2013	30,8	69,2	26	43 603	41 767
1087 Overingeniør	2014	50,0	50,0	6	41 725	40 933
	2013	55,6	44,4	9	39 585	38 440
1085 Avdelingsingeniør	2014	83,3	16,7	6	39 270	
	2013	75,0	25,0	4	36 656	
1408 Førstekonsulent	2014	12,5	87,5	40	37 393	37 559
	2013	16,7	83,3	36	36 489	35 978
1363 Seniorkonsulent	2014	21,7	78,3	46	41 732	40 404
	2013	22,0	78,0	41	38 751	38 701
1065 Konsulent	2014	15,4	84,6	13	35 791	36 514
	2013	9,1	90,9	22	33 971	34 832
1136 Driftstekniker	2014	100,0		1		
	2013	100,0		1		

År	Antall tilsatte Tot. (N)	Deltid		Midlertidig ansettelse		Foreldrepermisjon		Legemeldt sykefravær	
		% av M	% av K	% av M	% av K	% av M	% av K	% av M	% av K
2014	266	1,0	21,3	1,0	1,8	0,0	3,0	2,7	4,2
2013	267	3,9	25,6	0,0	1,2	0,0	4,3	2,1	7,2

Kjønnsfordeling

Av de ansatte i Patentstyret var 61,7 % kvinner og 38,3 % menn. Kvinneandelen var høyest i de lavere stillingskategoriene, blant rådgiverne og blant seksjonssjefene. Kvinneandelen blant alle ledere var 62,5 %. Det ble tilsatt 10 nye medarbeidere, like mange kvinner og menn.

Lønn

For Patentstyret som helhet har forskjellen i gjennomsnittlig månedslønn for menn og kvinner gått opp noe. Gjennomsnittlig månedslønn for menn ligger kr 6 520 over kvinners. Menns snittlønn ligger over kvinnenes for alle stillingskategoriene bortsett fra for 1408 Førstekonsulent og 1065 Konsulent.

Arbeidstid

41 ansatte jobbet deltid, hvorav 39 kvinner. Årsak er primært midlertidig reduksjon på grunn av omsorgsoppgaver. Overtid benyttes i liten grad i Patentstyret. Det er omtrent like mange kvinner og menn som jobber overtid, menn arbeider flere timer overtid per ansatt enn kvinner.

Permisjoner

5 medarbeidere var ute i foreldrepermisjon, alle var kvinner.

Ansettelsesforhold

3 medarbeidere var ansatt i midlertidig stilling, 1 mann og 2 kvinner.

Rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn

Patentstyret har stort etnisk mangfold, og vi jobber for at Patentstyret skal ha en raus kultur hvor det er rom for og tilrettelegges for individuelle ulikheter. 13,5 % av de ansatte hadde annen etnisk opprinnelse enn norsk.

Tabell 13: Innvandrere fordelt på kategori

	2013		2014	
	Antall	Andel %	Antall	Andel %
Kategori 1 ¹⁾	14	5,3 %	12	4,5 %
Kategori 2 ²⁾	27	10,2 %	24	9,0 %
Totalt	41	15,4 %	36	13,5 %

¹⁾ Kategori 1= EU/EØS, USA, Canada, Australia og New Zealand (kilde: SSB)

²⁾ Kategori 2= Asia, Afrika, Latin-Amerika, Oseania utenom Australia og New Zealand, og Europa utenom EU/EØS (kilde: SSB)

I 2014 rekrutterte vi 2 medarbeidere med annen etnisk opprinnelse enn norsk av til sammen 10 nytilsetninger. Alle stillinger lyses ut på nettstedet www.inkludi.no

Oppfølging av IA-avtalen

Redusere sykefraværet

I 2014 gikk det totale sykefraværet i Patentstyret ned med 0,9 prosentpoeng sammenlignet med 2013.

Tabell 14: Patentstyrets sykefravær i perioden 2010-2014 (%)

	2010	2011	2012	2013	2014
Egenmeldt	1,8	1,8	2,2	1,9	2,3
Legemeldt	3,7	4,7	5,1	4,9	3,6
Totalt	5,5	6,5	7,3	6,8	5,9

Tabell 15: Patentstyrets sykefravær i perioden 2011-2014 fordelt på kvinner og menn (%)

	2011		2012		2013		2014	
	M	K	M	K	M	K	M	K
Egenmeldt	1,4	2,2	1,9	2,4	1,8	2,2	2,1	2,4
Legemeldt	2,6	6,3	3,6	6,4	2,1	7,2	2,7	4,1
Totalt	4,0	8,5	5,5	8,8	3,9	9,4	4,8	6,5

I 2014 var det fokus på Patentstyret som en helsefremmende arbeidsplass, og det ble igangsatt systematiske tiltak i en pilotavdeling i samarbeid med Bedriftshelsetjenesten. Vi prøvde ut et nytt opplegg for trening i arbeidstiden i tillegg til videreføring av tiltaket ”Trening for bedre helse” der ca. 50 medarbeidere trener med instruktør tre dager i uken for å forebygge muskel- og skjelettlidelser. Det ble igangsatt et prøveprosjekt med «energigym», lett trening for alle i de åpne landskapene. Den ergonomiske tilretteleggingen er god og medarbeidere får ergonomisk utstyr etter behov.

Beholde og rekruttere personer med nedsatt funksjonsevne

Alle stillinger lysnes ut på nettstedet www.jobbressurs.no som retter seg spesielt mot søkere med nedsatt funksjonsevne. I våre stillingsannonser og på nettsidene opplyser vi at Patentstyret er en IA-bedrift og at vi tilrettelegger for arbeidstakere med nedsatt funksjonsevne. Alle kvalifiserte kandidater oppfordres til å søke uavhengig av kjønn, etnisitet eller nedsatt funksjonsevne. Hvis en kvalifisert søker opplyser om nedsatt funksjonsevne, kalles vedkommende inn til intervju.

Våre lokaler er universelt utformet, og medarbeidere med nedsatt funksjonsevne får etter behov individuell tilpasning av arbeidsplass ved hjelp av bedriftshelsetjenesten vår.

Øke den reelle pensjonsalderen

Målet vårt er at ingen medarbeidere slutter i Patentstyret på grunn av alder fordi arbeidsforholdene ikke er lagt til rette for å kunne stå i arbeidet. Fra fylte 55 år er seniorsamtale med nærmeste leder rutine og vi tilbyr seniorkurs. Medarbeidere som er 60 år får en gjennomgang av arbeidsplassen med fysioterapeut. Patentstyret har fullt ut tatt i bruk mulighetene i Hovedtariffavtalen for tjenestefri med lønn. I løpet av 2014 har ingen gått av med alderspensjon.

Ansvar for lærlinger

Patentstyret hadde ingen kontorlærlinger i virksomheten i 2014, primært fordi det gjennomgående kreves høyere akademisk utdanning for å utføre oppgavene våre. I 2014 har vi hatt en arbeidspraksiskandidat fra NAV som har hjulpet oss med enkle IT-oppgaver knyttet til klargjøring av nye PCer.

Patentstyret

Besøksadresse:
Sandakerveien 64,
0484 Oslo

Postadresse:
Postboks 8160 Dep,
0033 Oslo

Sentralbord: 22 38 73 00
Infosenteret: 22 38 73 33
E-post: post@patentstyret.no

Følg oss på:

patentstyret.no